

PREČIŠČENA RAZLIČICA POGODBE O USTANOVITVI
EVROPSKE SKUPNOSTI ZA ATOMSKO ENERGIJO

(2016/C 203/01)

KAZALO

	<i>Stran</i>
Preambula	5
NASLOV ENA Naloge Skupnosti	5
NASLOV DVE Določbe za spodbujanje napredka na področju jedrske energije	7
POGLAVJE I SPODBUJANJE RAZISKAV	7
POGLAVJE II RAZŠIRJANJE ZNANJA	9
Oddelek 1 Znanje, s katerimi razpolaga Skupnost	9
Oddelek II Drugo znanje	10
Oddelek III Določbe o varovanju tajnosti	15
Oddelek IV Posebne določbe	18
POGLAVJE III VAROVANJE ZDRAVJA	18
POGLAVJE IV NALOŽBE	21
POGLAVJE V SKUPNA PODJETJA	22
POGLAVJE VI PRESKRBA	24
Oddelek I Agencija	24
Oddelek II Rude, snovi vira in posebne cepljive snovi, ki izvirajo iz Skupnosti	25
Oddelek III Rude, snovi vira in posebne cepljive snovi, ki izvirajo izven Skupnosti	28
Oddelek IV Cene	29
Oddelek V Določbe o politiki preskrbe	29
Oddelek VI Posebne določbe	30
POGLAVJE VII NADZORNI UKREPI	32
POGLAVJE VIII LASTNINSKA RAZMERJA	35
POGLAVJE IX JEDRSKI SKUPNI TRG	36
POGLAVJE X ZUNANJI ODNOSI	38
NASLOV TRI Določbe o institucijah in finančne določbe	40
POGLAVJE I UPORABA NEKATERIH DOLOČB POGODBE O EVROPSKI UNIJI IN POGODBE O DE- LOVANJU EVROPSKE UNIJE	40

POGLAVJE II	INSTITUCIJE SKUPNOSTI	40
Oddelek I	Evropski parlament	40
Oddelek II	Svet	40
Oddelek III	Komisija	40
Oddelek IV	Sodišče Evropske unije	41
Oddelek V	Računsko sodišče	42
POGLAVJE III	SKUPNE DOLOČBE ZA VEČ INSTITUCIJ	42
POGLAVJE IV	EKONOMSKO-SOCIALNI ODBOR	43
NASLOV ŠTIRI	Posebne finančne določbe	43
NASLOV PET	Splošne določbe	46
NASLOV ŠEST	Določbe o začetnem obdobju (razveljavljen)	51
	Končne določbe	51
PRILOGE		
PRILOGA I	PODROČJA RAZISKAV, KI ZADEVAJO ATOMSKO ENERGIJO, PREDVIDENA V ČLENU 4 POGODBE	54
PRILOGA II	INDUSTRIJSKE DEJAVNOSTI IZ ČLENA 41 TE POGODBE	58
PRILOGA III	UGODNOSTI, KI SE LAHKO PODELIJO SKUPNIM PODJETJEM PO ČLENU 48 TE POGODBE	59
PRILOGA IV	SEZNAMI BLAGA IN IZDELKOV, ZA KATERE VELJAJO DOLOČBE POGLAVJA IX O JEDRSKEM SKUPNEM TRGU	60
PRILOGA V	ZAČETNI RAZISKOVALNI IN IZOBRAŽEVALNI PROGRAM IZ ČLENA 215 TE POGODBE (razveljavljena)	66
PROTOKOLI		
	Protokol o vlogi nacionalnih parlamentov v Evropski Uniji	69
	Protokol o statutu sodišča Evropske Unije	72
	Protokol o določitvi sedežev institucij ter nekaterih organov, uradov, agencij in služb Evropske Unije	96
	Protokol o privilegijih in imunitetah Evropske Unije	97
	Protokol o členu 40.3.3 Irske Ustave	105
	Protokol o prehodni ureditvi	106

PREAMBULA

NJEGOVO VELIČANSTVO KRALJ BELGIJCEV, PREDSEDNIK ZVEZNE REPUBLIKE NEMČIJE, PREDSEDNIK FRANCOŠKE REPUBLIKE, PREDSEDNIK ITALIJANSKE REPUBLIKE, NJENA KRALJEVA VISOKOST VELIKA VOJVODINJA LUKSEMBURŠKA, NJENO VELIČANSTVO KRALJICA NIZOZEMSKA ⁽¹⁾

SO V SPOZNAVANJU, da jedrska energija pomeni bistveni vir za razvoj in oživitev proizvodnje in da bo omogočila napredek prizadevanja za mir,

PREPRIČANI, da lahko samo s skupnim prizadevanjem in brez odlašanja zagotovijo dosežke v sorazmerju z ustvarjalnimi zmožnostmi svojih držav,

ODLOČENI ustvariti razmere, potrebne za razvoj močne jedrske industrije, ki bo zagotavljala povečano preskrbo z energijo, vodila k modernizaciji tehničnih postopkov in hkrati s številnimi drugimi načini uporabe prispevala k blaginji njihovih narodov,

V SKRBI za vzpostavitev varnostnih razmer, s katerimi bo odpravljena nevarnost za življenje in zdravje prebivalstva,

V ŽELJI vključiti v svoje delo druge države in sodelovati z mednarodnimi organizacijami, ki si prizadevajo za miroljubni razvoj atomske energije,

SKLENILI ustanoviti Evropsko skupnost za atomsko energijo (EURATOM) in so v ta namen imenovali svoje pooblaščenice:

(seznam pooblaščenec ni ponovno natisnjen)

KI so se po izmenjavi pooblastil v pravilni in predpisani obliki dogovorili o naslednjem:

NASLOV ENA

NALOGE SKUPNOSTI

Člen 1

S to pogodbo VISOKE POGODBENICE med seboj ustanavljajo EVROPSKO SKUPNOST ZA ATOMSKO ENERGIJO (EURATOM).

⁽¹⁾ Od takrat so postale članice Evropske skupnosti za atomsko energijo Republika Bolgarija, Češka republika, Kraljevina Danska, Republika Estonija, Irska, Helenska republika, Kraljevina Španija, Republika Hrvaška, Republika Ciper, Republika Latvija, Republika Litva, Republika Madžarska, Republika Malta, Republika Avstrija, Republika Poljska, Portugalska republika, Romunija, Republika Slovenija, Slovaška republika, Republika Finska, Kraljevina Švedska in Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska.

Naloga Skupnosti je z ustvarjanjem razmer, potrebnih za pospešeno vzpostavljanje in razvoj jedrske industrije, prispevati k dvigu življenjske ravni v državah članicah in k razvoju odnosov z drugimi državami.

Člen 2

Za uresničitev svoje naloge Skupnost v skladu s to pogodbo:

- a) spodbuja in pravično preskrbo vseh uporabnikov v Skupnosti z rudami in jedrskim gorivom;
- b) postavlja enotne varnostne standarde za varovanje zdravja delavcev in prebivalstva ter zagotavlja njihovo uporabo;
- c) olajšuje naložbe in zagotavlja, zlasti s spodbujanjem podjetništva, postavitev osnovnih naprav, potrebnih za razvoj jedrske energije v Skupnosti;
- d) skrbi za redno in pravično preskrbo vseh uporabnikov v Skupnosti z rudami in jedrskim gorivom;
- e) z ustreznim nadzorom zagotavlja, da se jedrske snovi ne uporabljajo za druge namene kakor za tiste, ki so predvideni;
- f) izvršuje lastninsko pravico, ki ji pripada glede posebnih cepljivih snovi;
- g) zagotavlja široke trge in dostop do najboljših tehničnih sredstev z oblikovanjem skupnega trga specializiranih snovi in opreme, s prostim pretokom kapitala za naložbe na področju jedrske energije in s svobodo zaposlovanja strokovnjakov v Skupnosti;
- h) z drugimi državami in mednarodnimi organizacijami vzpostavlja odnose, ki bodo spodbujali napredek pri miroljubni uporabi jedrske energije.

Člen 3

(razveljavljen)

NASLOV DVE

DOLOČBE ZA SPODBUJANJE NAPREDKA NA PODROČJU JEDRSKE ENERGIJE

POGLAVJE I

Spodbujanje raziskav

Člen 4

1. Komisija je odgovorna za pospeševanje in olajševanje jedrskih raziskav v državah članicah ter za dopolnjevanje teh raziskav z izvajanjem raziskovalnega in izobraževalnega programa Skupnosti.
2. Ta dejavnost Komisije se izvaja na področjih, navedenih na seznamu Priloge I k tej pogodbi.

Svet lahko ta seznam spremeni s kvalificirano večino na predlog Komisije. Ta se posvetuje z Znanstveno-tehničnim odborom iz člena 134.

Člen 5

Za pospeševanje usklajevanja in za dopolnjevanje raziskav v državah članicah Komisija zahteva od držav članic, oseb ali podjetij, bodisi s posebno zahtevo, naslovljeno na določenega prejemnika in poslano zadevni vladi, bodisi s splošno objavljeno zahtevo, da ji predložijo svoje programe, ki se nanašajo na raziskave, podrobno opredeljene v tej zahtevi.

Potem ko so bile zainteresiranim dane vse možnosti predložiti svoje pripombe, lahko Komisija oblikuje obrazloženo mnenje o vsakem predloženem programu. Komisija da takšno mnenje, če to zahteva država, oseba ali podjetje, ki je predložilo program.

S takšnimi mnenji Komisija odvrča od nepotrebnega podvajanja in usmerja raziskave na premalo raziskana področja. Komisija ne sme objaviti teh programov brez soglasja držav, oseb ali podjetij, ki so jih predložila.

Komisija v rednih časovnih presledkih objavlja seznam tistih področij jedrskih raziskav, za katera meni, da so premalo raziskana.

Komisija lahko zbere predstavnike javnih in zasebnih raziskovalnih centrov, pa tudi vse izvedence, ki opravljajo raziskave na istem ali povezanih področjih zaradi medsebojnega posvetovanja in izmenjave informacij.

Člen 6

Da bi spodbudili izvajanje predloženih raziskovalnih programov, lahko Komisija:

- a) zagotavlja finančno pomoč v okviru raziskovalnih pogodb, vendar brez subvencij;
- b) za izvajanje takšnih programov dobavlja, bodisi neodplačno ali za plačilo, snovi vira ali posebne cepljive snovi, s katerimi razpolaga;
- c) državam članicam, osebam ali podjetjem, bodisi neodplačno ali za plačilo, da na razpolago objekte, opremo ali pomoč izvedencev;
- d) spodbuja zadevne države članice, osebe ali podjetja k skupnemu financiranju.

Člen 7

Svet na predlog Komisije, ki se posvetuje z Znanstveno-tehničnim odborom, soglasno določi raziskovalne in izobraževalne programe Skupnosti.

Ti programi se pripravijo za obdobje največ petih let.

Sredstva, ki so potrebna za izvajanje teh programov, se vsako leto vključijo v proračun Skupnosti za raziskave in naložbe.

Komisija zagotavlja izvajanje teh programov in o tem predloži letno poročilo Svetu.

Komisija redno seznanja Ekonomsko-socialni odbor s splošnim pregledom raziskovalnih in izobraževalnih programov Skupnosti.

Člen 8

1. Po posvetovanju z Znanstveno-tehničnim odborom Komisija ustanovi Skupni center za jedrske raziskave.

Ta center zagotavlja izvajanje raziskovalnih programov in drugih nalog, ki mu jih dodeli Komisija.

Skrbi tudi za določitev enotne jedrske terminologije in standardnega sistema meritev.

Center ustanovi osrednji urad za jedrske meritve.

2. Dejavnosti centra se lahko zaradi geografskih ali operativnih razlogov izvajajo v ločenih ustanovah.

Člen 9

1. Po pridobitvi mnenja Ekonomsko-socialnega odbora lahko Komisija v okviru Skupnega centra za jedrske raziskave ustanovi šole za izobraževanje strokovnjakov, zlasti na področjih iskanja rud, proizvodnje jedrskih snovi visoke čistosti, predelave obsevanih goriv, jedrske tehnike, varovanja zdravja ter proizvodnje in uporabe radioaktivnih izotopov.

Komisija določi podrobnosti takega izobraževanja.

2. Ustanovi se institucija z univerzitetnim statusom; način njenega delovanja določi Svet s kvalificirano večino na predlog Komisije.

Člen 10

Komisija lahko s pogodbo zaupa izvajanje nekaterih delov raziskovalnega programa Skupnosti državam članicam, osebam ali podjetjem, pa tudi tretjim državam, mednarodnim organizacijam ali državljanom tretjih držav.

Člen 11

Komisija objavi raziskovalne programe iz členov 7, 8 in 10 ter redna poročila o napredku pri njihovem izvajanju.

POGLAVJE II

Razširjanje znanja

Oddelek 1

Znanje, s katerimi razpolaga Skupnost

Člen 12

Države članice, osebe in podjetja imajo pravico, da na podlagi zahteve, naslovljene na Komisijo, pridobijo neizključne licence za patente, začasno zaščitene patentne pravice, uporabne modele ali patentne prijave, ki so last Skupnosti, kolikor lahko učinkovito izkoriščajo izume, ki so predmet teh pravic ali prijav.

Pod enakimi pogoji Komisija podeli podlicence za patente, začasno zaščitene patentne pravice, uporabne modele ali patentne prijave, kolikor ima Skupnost to možnost po licenčnih pogodbah.

Komisija podeli te licence ali podlicence pod pogoji, o katerih se sporazume s pridobitelji licenc, in priskrbi vse informacije, potrebne za njihovo izkoriščanje. Ti pogoji se nanašajo zlasti na ustrezno nadomestilo in, kjer je to primerno, na upravičenje pridobitelja licence, da podeli podlicence tretjim osebam, ter na obveznost ravnati s tem znanjem kot s poslovno skrivnostjo.

Če sporazum o pogojih iz tretjega odstavka ni dosežen, lahko pridobitelji licenc za določitev ustreznih pogojev predložijo zadevo Sodišču Evropske unije.

Člen 13

Komisija posreduje državam članicam, osebam in podjetjem znanje, ki ga pridobi Skupnost in ki ga ne urejajo določbe člena 12, bodisi da to znanje izhaja iz njenega lastnega raziskovalnega programa ali da je posredovano Komisiji z možnostjo, da ga prosto uporablja.

Vendar lahko Komisija posredovanje tega znanja pogojuje z zahtevo, da se obravnava kot zaupno in se ne prenaša tretjim osebam.

Komisija sme posredovati znanje, pridobljeno ob upoštevanju omejitev glede njegove uporabe ali razširjanja, kakršno je na primer zaupno znanje, samo če zagotovi spoštovanje teh omejitev.

Oddelek II

Drugo znanje

a) Razširjanje s prijateljskim dogovorom

Člen 14

Komisija si prizadeva s prijateljskim dogovorom zagotoviti posredovanje znanja, ki koristi Skupnosti pri doseganju njenih ciljev, in podeljevanje licenc za patente, začasno zaščitene patentne pravice, uporabne modele ali patentne prijave, ki se nanašajo na to znanje.

Člen 15

Komisija določi postopek, po katerem lahko države članice, osebe in podjetja z njenim posredovanjem izmenjujejo začasne ali končne rezultate svojih raziskav, kolikor Skupnost teh rezultatov ni pridobila iz raziskav, ki jih je naročila Komisija.

Ta postopek mora biti tak, da je zagotovljena zaupna narava izmenjave. Posredovane rezultate Komisija sicer lahko pošlje Skupnemu centru za jedrske raziskave v dokumentacijske namene, vendar to ne pomeni pravice uporabe, razen če ni tisti, ki je rezultate posredoval, s tem soglašal.

b) Obveščanje Komisije po uradni dolžnosti

Člen 16

1. Takoj ko je v neki državi članici vložena prijava patenta ali uporabnega modela, ki sodi na jedrsko področje, ta država prijavitelja zaprosi za soglasje, da lahko vsebino prijave nemudoma sporoči Komisiji.

Če prijavitelj soglaša, se sporočilo pošlje v treh mesecih od datuma vložitve prijave. Če prijavitelj ne soglaša, pa država članica v enakem roku obvesti Komisijo o vloženi prijavi.

Komisija lahko od države članice zahteva, da ji sporoči vsebino prijave, o vložitvi katere je bila obveščena.

Komisija postavi svojo zahtevo v dveh mesecih od datuma obvestila. Vsakršno podaljšanje tega roka povzroči ustrezno podaljšanje roka iz šestega pododstavka tega odstavka.

Ko država članica prejme takšno zahtevo Komisije, mora od prijavitelja ponovno zahtevati soglasje glede sporočanja vsebine prijave. Če prijavitelj soglaša, se sporočilo nemudoma pošlje.

Če prijavitelj ne soglaša, je država članica kljub temu dolžna poslati to sporočilo Komisiji po preteku 18 mesecev od datuma vložitve prijave.

2. Države članice obvestijo Komisijo v 18 mesecih od datuma vložitve prijave o obstoju vsake doslej še neobjavljene prijave patenta ali uporabnega modela, za katerega se jim na prvi pogled zdi, da zadeva področje, ki je, čeprav ni izrecno jedrsko, z njim neposredno povezano in bistveno za razvoj jedrske energije v Skupnosti.

Če Komisija tako zahteva, se ji vsebina prijave sporoči v dveh mesecih.

3. Da bi bila objava mogoča čim prej, države članice kar najbolj skrajšajo čas, potreben za obravnavo prijav patentov ali uporabnih modelov s področij iz prvega in drugega odstavka, ki so bile predmet zahteve Komisije.

4. Komisija obravnava zgoraj omenjena sporočila kot zaupna. Dovoljena so samo v dokumentacijske namene. Komisija pa lahko uporabi izume, o katerih je bila obveščena, bodisi s soglasjem prijavitelja bodisi v skladu s členi 17 do 23.

5. Določbe tega člena se ne uporabljajo, kadar je obveščanje v nasprotju s sporazumom, sklenjenim s tretjo državo ali mednarodno organizacijo.

c) **Podelitev licenc z arbitražo ali po uradni dolžnosti**

Člen 17

1. Če prijateljski dogovor ni dosežen, se v skladu s členi 18 do 23 neizključne licence lahko podelijo bodisi z arbitražo ali po uradni dolžnosti:

a) Skupnosti ali skupnim podjetjem, ki v skladu s členom 48 pridobijo to pravico glede patentov, začasno zaščiteneh patentnih pravic ali uporabnih modelov, ki se nanašajo na izume, neposredno povezane z jedrskimi raziskavami, če je podelitev teh licenc potrebna za nadaljevanje njihovih lastnih raziskav ali nepogrešljiva za delovanje njihovih naprav.

Če Komisija tako zahteva, te licence vključujejo pravico, da se tretjim osebam dovoli izkoriščanje izuma, kolikor opravljajo delo za Skupnost ali skupna podjetja ali po njihovem naročilu;

b) osebam ali podjetjem, ki od Komisije zahtevajo podelitev licenc glede patentov, začasno zaščiteneh patentnih pravic ali uporabnih modelov, nanašajoč se na izume, ki so neposredno povezani z razvojem jedrske energije v Skupnosti in so bistveni zanj, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

i) da so pretekla najmanj štiri leta od vložitve patentne prijave, razen pri izumih, ki sodijo na izrecno jedrsko področje;

ii) da potrebam razvoja jedrske energije, kakor ga pojmuje Komisija, na ozemlju države članice, kjer je izum zaščiteno, glede tega izuma ni zadoščeno;

iii) da imetnik patenta, ki je bil pozvan, da tem potrebam zadosti bodisi sam bodisi prek svojih pridobiteljev licenc, ni ravnal v skladu s tem pozivom;

iv) da so osebe ali podjetja, ki zahtevajo podelitev licence, sposobna z izkoriščanjem izuma učinkovito zadostiti tem potrebam.

Države članice ne smejo, zato da bi zadostile tem potrebam, sprejemati nobenih prisilnih ukrepov, predvidenih v njihovi nacionalni zakonodaji, ki bi omejevali priznano varstvo izuma, razen na predhodno zahtevo Komisije.

2. Neizključna licenca se ne sme podeliti, kot je predvideno v odstavku 1, če imetnik uveljavlja obstoj upravičenih razlogov, zlasti okoliščino, da ni imel na voljo dovolj časa.
3. Podelitev licence v skladu z odstavkom 1 daje pravico do polne odškodnine, o višini katere se dogovorita imetnik patenta, začasno zaščitene patentne pravice ali uporabnega modela in pridobitelj licence.
4. Določbe tega člena ne vplivajo na določbe Pariške konvencije za varstvo industrijske lastnine.

Člen 18

Ustanovi se Arbitražni odbor za namene iz tega oddelka; Svet na predlog Sodišča Evropske unije imenuje člane in določi poslovnik tega odbora.

Pritožbo zoper odločbo Arbitražnega odbora, ki ima odložilni učinek, lahko stranke vložijo pri Sodišču Evropske unije v enem mesecu od vročitve odločbe. Sodišče Evropske unije se pri presoji omeji na formalno pravilnost odločbe in na razlago določb te pogodbe, ki jo da Arbitražni odbor.

Dokončne odločbe Arbitražnega odbora so med zadevnimi strankami pravnomočne. Odločbe so izvršljive v skladu s členom 164.

Člen 19

Če prijateljski dogovor ni dosežen, Komisija pa namerava zagotoviti podelitev licence v enem od primerov iz člena 17, mora o svoji nameri obvestiti imetnika patenta, začasno zaščitene patentne pravice, uporabnega modela ali patentne prijave ter v tem obvestilu navesti ime vlagatelja in obseg te licence.

Člen 20

Imetnik lahko v enem mesecu od prejema obvestila iz člena 19 predlaga Komisiji in, kadar je to primerno, vlagatelju, da sklenejo arbitražno pogodbo o predložitvi zadeve Arbitražnemu odboru.

Če Komisija ali vlagatelj takšne pogodbe noče skleniti, Komisija ne more zahtevati od države članice ali njenih pristojnih organov, da podelijo licenco ali dosežejo njeno podelitev.

Če Arbitražni odbor, kadar se mu predloži zadeva na podlagi arbitražne pogodbe, ugotovi, da je zahteva Komisije skladna z določbami člena 17, izda obrazloženo odločbo, s katero vlagatelju podeli licenco ter določi pogoje licence in nadomestilo zanjo, kolikor se stranke o teh vprašanjih niso sporazumele.

Člen 21

Če imetnik ne predlaga, da se zadeva predloži Arbitražnemu odboru, lahko Komisija pozove zadevno državo članico ali njene pristojne organe, da podelijo licenco ali dosežejo njeno podelitev.

Če država članica ali njeni pristojni organi po zaslišanju imetnika menijo, da pogoji iz člena 17 niso izpolnjeni, obvestijo Komisijo, da so zavrnilo podelitev licence ali preprečile njeno podelitev.

Če zavrne podelitev licence ali prepreči njeno podelitev ali če se v štirih mesecih od datuma zahteve ne izreče o podelitvi licence, lahko Komisija v dveh mesecih predloži zadevo Sodišču Evropske unije.

Imetnik mora biti zaslišan v postopku pred Sodiščem Evropske unije.

Če se s sodbo Sodišča Evropske unije ugotovi, da so pogoji iz člena 17 izpolnjeni, zadevna država članica ali njeni pristojni organi sprejmejo ukrepe, ki so potrebni za izvršitev te sodbe.

Člen 22

1. Če se imetnik patenta, začasno zaščitene patentne pravice ali uporabnega modela in pridobitelj licence ne sporazumeta o višini odškodnine, lahko zainteresirani sklenejo arbitražno pogodbo o predložitvi zadeve Arbitražnemu odboru.

S tem se stranki odpovesta pravici vložiti pritožbo, razen tiste iz člena 18.

2. Če pridobitelj licence odkloni sklenitev arbitražne pogodbe, se pridobljena licenca šteje za nično.

Če imetnik odkloni sklenitev arbitražne pogodbe, določijo višino odškodnine iz tega člena pristojni nacionalni organi.

Člen 23

Po izteku enega leta se lahko odločbe Arbitražnega odbora ali pristojnih nacionalnih organov glede pogojev licence revidirajo, če to upravičujejo nova dejstva.

Ta revizija je v pristojnosti organa, ki je odločbo izdal.

Oddelek III

Določbe o varovanju tajnosti

Člen 24

Za znanje, ki ga Skupnost pridobi z izvajanjem raziskovalnega programa in katerih razkritje lahko škoduje obrambnim interesom ene ali več držav članic, velja sistem varovanja tajnosti v skladu z naslednjimi določbami:

1. Svet na predlog Komisije sprejme predpise o varovanju tajnosti, ki ob upoštevanju določb tega člena določajo različne stopnje zaupnosti v uporabi in varnostne ukrepe, ki ustrezajo posamezni stopnji.
2. Kadar Komisija meni, da lahko razkritje določenega znanja škoduje obrambnim interesom ene ali več držav članic, za to znanje začasno uporabi stopnjo zaupnosti, ki jo v takem primeru zahtevajo predpisi o varovanju tajnosti.

To znanje nemudoma sporoči državam članicam, ki začasno zagotovijo njegovo tajnost na enak način.

Države članice v treh mesecih obvestijo Komisijo, ali želijo obdržati začasno uporabljeno stopnjo zaupnosti, jo nadomestiti z drugo ali odpraviti varovanje tajnosti.

Ob izteku tega roka se uporabi najstrožja zahtevana stopnja zaupnosti. Komisija o tem obvesti države članice.

Svet lahko na zahtevo Komisije ali države članice soglasno odloči, da kadar koli uporabi drugo stopnjo zaupnosti ali odpravi varovanje tajnosti. Svet pridobi mnenje Komisije, preden ukrepa na zahtevo države članice.

3. Določbe členov 12 in 13 se ne uporabljajo za znanje, za katero veljajo stopnje zaupnosti.

Pod pogojem, da so upoštevani ustrezni varnostni ukrepi, pa

a) Komisija lahko posreduje znanje iz členov 12 in 13:

i) skupnemu podjetju,

ii) osebi ali podjetju, razen skupnim podjetjem, prek države članice, na ozemlju katere ta oseba ali podjetje opravlja dejavnost;

b) država članica lahko posreduje znanje iz člena 13 osebi ali podjetju, ki opravlja dejavnost na ozemlju te države, razen skupnim podjetjem, vendar le če je Komisija obveščena o tem posredovanju;

c) ima vsaka država članica tudi pravico zahtevati od Komisije podelitev licence v skladu s členom 12 za svoje potrebe ali potrebe osebe ali podjetja, ki opravlja dejavnost na njenem ozemlju.

Člen 25

1. Država članica, ki pošlje obvestilo o vložitvi ali vsebini prijave patenta ali uporabnega modela iz člena 16(1) ali (2), opozori, kjer je to primerno, na potrebo, da se iz obrambnih razlogov uporabi stopnja zaupnosti, ki jo je določila, in hkrati navede predvideno trajanje varovanja tajnosti.

Komisija posreduje drugim državam članicam vsa obvestila, ki jih je prejela v skladu s prejšnjim pododstavkom. Komisija in države članice sprejmejo tiste ukrepe, ki v skladu s predpisi o varovanju tajnosti ustrezajo stopnji zaupnosti, kakršno zahteva država, ki je poslala obvestilo.

2. Komisija lahko posreduje ta obvestila tudi skupnim podjetjem ali prek države članice osebi ali podjetju, ki opravlja dejavnost na ozemlju te države, razen skupnega podjetja.

Izumi, ki so predmet prijav iz odstavka 1, se lahko uporabljajo samo s soglasjem prijavitelja ali v skladu s členi 17 do 23.

Za obvestila in, kjer je to primerno, za uporabo iz tega odstavka veljajo ukrepi, ki skladno s predpisi o varovanju tajnosti ustrezajo stopnji zaupnosti, kakršno zahteva država, ki je poslala obvestilo.

Za vsako obvestilo mora dati soglasje država, ki ga je poslala. Soglasje k obvestilu in uporabi se lahko odreče le iz obrambnih razlogov.

3. Svet lahko na zahtevo Komisije ali države članice soglasno odloči, da kadar koli uporabi drugo stopnjo zaupnosti ali odpravi varovanje tajnosti. Svet pridobi mnenje Komisije, preden ukrepa na zahtevo države članice.

Člen 26

1. Če za znanje, ki so predmet patentov, patentnih prijav, začasno zaščiteneh patentnih pravic, uporabnih modelov ali prijav uporabnih modelov, velja sistem varovanja tajnosti v skladu s členoma 24 in 25, države, ki so zaprosile za uporabo tega sistema, ne morejo odreči dovoljenja, da se ustrezne prijave vložijo v drugih državah članicah.

Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe, da ohrani varovanje tajnosti teh pravic in prijav v skladu s postopkom, določenim v njenih nacionalnih zakonih in drugih predpisih.

2. Prijave, ki se nanaša na znanje, za katerega velja sistem varovanja tajnosti v skladu s členom 24, ni mogoče vložiti zunaj držav članic brez njihove soglasne privolitve. Če se države članice ne opredelijo, se šteje, da je bila njihova privolitev pridobljena po izteku šestih mesecev od datuma, ko je Komisija to znanje posredovala državam članicam.

Člen 27

Nadomestilo škode, ki je bila prijavitelju povzročena zaradi uporabe sistema varovanja tajnosti iz obrambnih razlogov, urejajo določbe nacionalnih predpisov držav članic, poravnati pa ga je dolžna država, ki je zahtevala uporabo tega sistema ali ki je dosegla bodisi strožjo stopnjo zaupnosti ali podaljšanje trajanja varovanja tajnosti bodisi prepoved vložitve prijav zunaj Skupnosti.

Če je več držav članic doseglo bodisi strožjo stopnjo zaupnosti ali podaljšanje trajanja varovanja tajnosti bodisi prepoved vložitve prijav zunaj Skupnosti, so dolžne solidarno nadomestiti kakršno koli škodo, ki nastane zaradi njihovih zahtev.

Skupnost ne more zahtevati nadomestila na podlagi tega člena.

Oddelek IV

Posebne določbe

Člen 28

Če se zaradi obveščanja Komisije neobjavljene prijave patentov ali uporabnih modelov oziroma patenti ali uporabni modeli, ki se iz obrambnih razlogov obravnavajo kot zaupni, neustrezno uporabijo ali če zanje izve nepooblaščen oseba, mora Skupnost nadomestiti škodo, ki jo je utrpela prizadeta stranka.

Ne glede na lastne pravice do povzročitelja škode Skupnost, kolikor je nadomestila to škodo, pridobi pravico nastopati v imenu prizadetih strank pri uveljavljanju njihovih zahtevkov zoper tretje osebe. To ne vpliva na pravico Skupnosti, da ukrepa proti povzročitelju škode v skladu z veljavnimi splošnimi predpisi.

Člen 29

Vsak sporazum ali pogodbo za izmenjavo znanstvenega ali industrijskega znanja z jedrskega področja med državo članico, osebo ali podjetjem na eni strani in tretjo državo, mednarodno organizacijo ali državljanom tretje države na drugi strani sklene Komisija, kadar se pri eni od strank zahteva podpis države, ki izvršuje svoje suverene pravice.

Ob upoštevanju določb členov 103 in 104 lahko Komisija pooblasti državo članico, osebo ali podjetje za sklenitev takšnih sporazumov, vendar pod takšnimi pogoji, ki se ji zdijo primerni.

POGLAVJE III

Varovanje zdravja

Člen 30

V Skupnosti se določijo temeljni standardi za varovanje zdravja delavcev in prebivalstva pred nevarnostmi, ki izvirajo iz ionizirajočih sevanj.

Izraz „temeljni standardi“ pomeni:

- a) največje dovoljene doze, ki še zagotavljajo zadostno varnost,
- b) največjo dovoljeno izpostavljenost in kontaminacijo,
- c) temeljna načela, ki urejajo zdravstveni nadzor delavcev.

Člen 31

Komisija izdela temeljne standarde potem, ko pridobi mnenje skupine oseb, ki jih imenuje Znanstveno-tehnični odbor izmed znanstvenih izvedencev iz držav članic, zlasti izvedencev za javno zdravje. Komisija o tako izdelanih temeljnih standardih zahteva mnenje Ekonomsko-socialnega odbora.

Svet po posvetovanju z Evropskim parlamentom na predlog Komisije, ki mu posreduje mnenja odborov, s kvalificirano večino določi temeljne standarde.

Člen 32

Na zahtevo Komisije ali države članice se lahko temeljni standardi revidirajo ali dopolnijo v skladu s postopkom iz člena 31.

Komisija mora preučiti vsako predloženo zahtevo države članice.

Člen 33

Vsaka država članica sprejme ustrezne zakone ali druge predpise, da zagotovi skladnost s temeljnimi standardi, ki so bili določeni, in ukrene vse potrebno v zvezi s poučevanjem, izobraževanjem in poklicnim usposabljanjem.

Komisija oblikuje ustrezna priporočila za harmonizacijo določb, ki se uporabljajo na tem področju v državah članicah.

V ta namen države članice sporočijo Komisiji določbe, kakršne se uporabljajo na dan začetka veljavnosti te pogodbe, pa tudi vse poznejše osnutke istovrstnih določb.

Vsa morebitna priporočila Komisije v zvezi z osnutki določb se pripravijo v treh mesecih od sporočila o teh osnutkih.

Člen 34

Vsaka država članica, na katere ozemlju naj bi potekali posebno nevarni poskusi, mora sprejeti dodatne ukrepe za varovanje zdravja in o njih poprej pridobiti mnenje Komisije.

Kadar posledice takih poskusov lahko prizadenejo ozemlja drugih držav članic, je potrebna privolitev Komisije.

Člen 35

Vsaka država članica postavi naprave, potrebne za izvajanje stalnega nadzora stopnje radioaktivnosti zraka, vode in zemlje ter za zagotavljanje spoštovanja temeljnih standardov.

Komisija ima pravico dostopa do teh naprav za nadzor; preverja lahko njihovo delovanje in učinkovitost.

Člen 36

Pristojni organi redno sporočajo Komisiji podatke o nadzoru iz člena 35, tako da je ta stalno obveščena o stopnji radioaktivnosti, ki ji je prebivalstvo izpostavljeno.

Člen 37

Vsaka država članica mora Komisiji predložiti splošne podatke o vsakem načrtu za odlaganje radioaktivnih odpadnih snovi v kateri koli obliki, tako da lahko Komisija ugotovi, ali izvajanje takega načrta lahko povzroči radioaktivno kontaminacijo vode, zemlje ali zračnega prostora druge države članice.

Komisija da svoje mnenje po posvetovanju s skupino izvedencev iz člena 31 v roku šestih mesecev.

Člen 38

Komisija naslovi na države članice priporočila o stopnji radioaktivnosti zraka, vode in zemlje.

V nujnih primerih izda Komisija direktivo, s katero od zadevne države članice zahteva, da v roku, ki ga določi Komisija, sprejme vse potrebne ukrepe za preprečevanje kršitev temeljnih standardov in za zagotavljanje spoštovanja predpisov.

Če ta država ne ravna v skladu z direktivo Komisije v postavljenem roku, lahko Komisija ali katera koli zainteresirana država članica z odstopanjem od členov 258 in 259 Pogodbe o delovanju Evropske unije, takoj predloži zadevo Sodišču Evropske unije.

Člen 39

Komisija vzpostavi takoj po ustanovitvi Skupnega centra za jedrske raziskave v njegovem okviru oddelek za dokumentacijo in študij v zvezi z varovanjem zdravja.

Ta oddelek ima zlasti nalogo zbirati dokumentacijo in podatke iz členov 33, 36 in 37 ter pomagati Komisiji pri opravljanju nalog, ki so ji dodeljene s tem poglavjem.

POGLAVJE IV

Naložbe

Člen 40

Da bi Komisija podprla pobude oseb in podjetij ter olajšala usklajen razvoj njihovih naložb na jedrskem področju, objavlja v rednih časovnih presledkih usmeritvene programe, v katerih so navedeni predvsem cilji proizvodnje jedrske energije in vse vrste naložb, ki so potrebne za njihovo uresničitev.

Preden Komisija objavi te programe, zahteva o njih mnenje Ekonomsko-socialnega odbora.

Člen 41

Osebe in podjetja iz industrijskih panog, naštetih v Prilogi II k tej pogodbi, morajo Komisijo obvestiti o naložbenih programih za nove naprave in tudi za nadomestitev ali preoblikovanje obstoječih naprav; programi po vrsti in obsegu izpolnjujejo merila, ki jih določi Svet na predlog Komisije.

Svet lahko na predlog Komisije, ki najprej zahteva mnenje Ekonomsko-socialnega odbora, s kvalificirano večino spremeni zgoraj omenjeni seznam industrijskih panog.

Člen 42

O programih iz člena 41 je treba obvestiti Komisijo in jih poslati v vednost zadevni državi članici najpozneje tri mesece pred sklenitvijo prvih pogodb z dobavitelji ali tri mesece pred začetkom dela, če mora podjetje opraviti delo z lastnimi sredstvi.

Svet lahko ta rok spremeni na predlog Komisije.

Člen 43

Komisija obravnava z osebami ali podjetji vse vidike naložbenih programov, ki se nanašajo na cilje te pogodbe.

Svoja stališča sporoči zadevni državi članici.

Člen 44

Komisija lahko s privolitvijo zadevnih držav članic, oseb ali podjetij objavi katere koli naložbene programe, o katerih je bila obveščena.

POGLAVJE V

Skupna podjetja

Člen 45

Podjetja, ki so bistvenega pomena za razvoj jedrske industrije v Skupnosti, se lahko v skladu s členi, navedenimi v nadaljevanju, ustanovijo kot skupna podjetja v smislu te pogodbe.

Člen 46

1. Vsak načrt za ustanovitev skupnega podjetja, ki ga pripravi Komisija, država članica ali kateri koli drug pobudnik, preveri Komisija.

V ta namen pridobi mnenja držav članic in katerega koli javnega ali zasebnega subjekta, ki ji po njenem mnenju lahko koristno svetujejo.

2. Komisija pošlje Svetu vsak načrt za ustanovitev skupnega podjetja skupaj s svojim obrazloženim mnenjem.

Če Komisija potrdi nujnost predlaganega skupnega podjetja, pripravi Svetu predloge v zvezi z:

- a) lokacijo,
- b) statutom,
- c) obsegom in časovnim razporedom financiranja,
- d) morebitno udeležbo Skupnosti pri financiranju skupnega podjetja,
- e) morebitno udeležbo tretje države, mednarodne organizacije ali državljana tretje države pri financiranju ali upravljanju skupnega podjetja,
- f) priznanjem nekaterih ali vseh ugodnosti, navedenih v Prilogi III k tej pogodbi.

Komisija priloži podrobno poročilo o načrtu kot celoti.

Člen 47

Svet lahko od Komisije potem, ko mu je predložila zadevo, zahteva dodatne informacije in poizvedbe, ki se mu zdijo potrebne.

Če Svet s kvalificirano večino meni, da je treba načrt, ki mu ga je Komisija poslala z negativnim mnenjem, kljub temu izvesti, mu mora Komisija predložiti predloge in podrobno poročilo iz člena 46.

Kadar je mnenje Komisije pozitivno ali v primeru iz prejšnjega odstavka, Svet s kvalificirano večino odloča o vsakem predlogu Komisije.

Vendar pa Svet odloča soglasno glede:

- a) udeležbe Skupnosti pri financiranju skupnega podjetja,
- b) udeležbe tretje države, mednarodne organizacije ali državljana tretje države pri financiranju ali upravljanju skupnega podjetja.

Člen 48

Svet lahko na predlog Komisije soglasno določi, da se za vsako skupno podjetje uporabljajo vse ali nekatere ugodnosti, navedene v Prilogi III k tej pogodbi; vsaka država članica pa mora, kolikor jo to zadeva, zagotoviti uporabo teh ugodnosti.

Svet lahko po istem postopku določi pogoje, ki urejajo priznavanje teh ugodnosti.

Člen 49

Skupna podjetja se ustanovijo s sklepom Sveta.

Vsako skupno podjetje je pravna oseba.

V vsaki državi članici uživa najširšo pravno in poslovno sposobnost, ki jo pravnim osebam priznava njihovo zadevno nacionalno pravo; zlasti lahko pridobi ali odtuji premičnine in nepremičnine, je lahko tožena in lahko toži.

Za vsako skupno podjetje se, razen če ni drugače določeno v tej pogodbi ali v njegovem statutu, uporabljajo pravila, ki veljajo za industrijska ali trgovinska podjetja; statut se lahko subsidiarno sklicuje na nacionalno pravo držav članic.

Razen kadar je v skladu s to pogodbo pristojno Sodišče, odločajo o sporih, v katerih so udeležena skupna podjetja, pristojni nacionalni pravosodni organi.

Člen 50

Statuti skupnih podjetij se, kolikor je to potrebno, spremenijo v skladu s posebnimi določbami, ki so v njih predvidene za ta namen.

Vendar te spremembe ne morejo začeti veljati, dokler jih ne odobri Svet na predlog Komisije v skladu s členom 47.

Člen 51

Komisija zagotavlja izvajanje vseh sklepov Sveta, ki se nanašajo na ustanovitev skupnih podjetij, dokler se ne ustanovijo telesa, odgovorna za delovanje takih podjetij.

POGLAVJE VI

Preskrba

Člen 52

1. Preskrba z rudami, snovmi vira in posebnimi cepljivimi snovmi se v skladu z določbami tega poglavja zagotovi po načelu enakega dostopa do virov in s skupno politiko preskrbe.
2. V ta namen in pod pogoji, določenimi v tem poglavju:
  - a) so prepovedana vsa ravnanja, namenjena zagotavljanju privilegiranega položaja posameznim uporabnikom,
  - b) se ustanovi Agencija, ki ima pravico do izbire glede rud, snovi vira in posebnih cepljivih snovi, proizvedenih na območju držav članic, kakor tudi izključno pravico sklepati pogodbe, ki se nanašajo na dobavo rud, snovi vira in posebnih cepljivih snovi, ki izvirajo iz držav v Skupnosti ali zunaj nje.

Agencija v nobenem primeru ne sme diskriminirati uporabnikov na podlagi nameravane uporabe zahtevanih dobav, razen če je taka uporaba nezakonita ali če se izkaže, da je v nasprotju s pogoji, ki so jih za zadevno pošiljko postavili dobavitelji zunaj Skupnosti.

Oddelek I

Agencija

Člen 53

Agencija je pod nadzorom Komisije, ki ji daje usmeritve, ima pravico veta na njene odločitve ter imenuje njenega generalnega direktorja in namestnika generalnega direktorja.

O vsakem implicitnem ali eksplicitnem dejanju Agencije pri izvrševanju njene pravice do izbire ali njene izključne pravice sklepati dobavne pogodbe lahko zainteresirani obvestijo Komisijo, ki o tem odloči v enem mesecu.

Člen 54

Agencija je pravna oseba in ima finančno avtonomijo.

Svet na predlog Komisije s kvalificirano večino določi statut Agencije.

Statut se lahko spremeni na enak način.

Statut določi kapital Agencije in način njegove zagotovitve. Večina kapitala v vsakem primeru pripada Skupnosti in državam članicam. Razdelitev kapitala se določi v medsebojnem soglasju držav članic.

Statut določi način poslovnega vodenja Agencije. Statut lahko za kritje stroškov poslovanja Agencije predvidi dajatev od transakcij.

Člen 55

Države članice sporočijo Agenciji vse informacije, potrebne za izvrševanje njene pravice do izbire in njene izključne pravice sklepati dobavne pogodbe, ali poskrbijo za to, da se ji te informacije sporočijo.

Člen 56

Države članice zagotovijo neovirano opravljanje dejavnosti Agencije na svojih ozemljih.

Ustanovijo lahko enega ali več organov, ki so v odnosih z Agencijo pristojni za zastopanje proizvajalcev in uporabnikov z neevropskih ozemelj v njihovi pristojnosti.

Oddelek II

Rude, snovi vira in posebne cepljive snovi, ki izvirajo iz Skupnosti

Člen 57

1. Pravica Agencije do izbire vključuje:
  - a) pridobitev pravic do uporabe in porabe snovi, ki so na podlagi določb poglavja VIII last Skupnosti;
  - b) pridobitev lastninske pravice v vseh drugih primerih.

2. Agencija izvršuje svojo pravico do izbire s sklepanjem pogodb s proizvajalci rud, snovi vira ali posebnih cepljivih snovi.

Ob upoštevanju členov 58, 62 in 63 mora vsak proizvajalec ponuditi Agenciji rude, snovi vira ali posebne cepljive snovi, ki jih proizvaja na ozemljih držav članic, preden jih uporabi, premesti ali uskladišči.

Člen 58

Kadar proizvajalec opravlja več proizvodnih faz, od pridobivanja rude do vključno proizvodnje kovin, lahko ponudi Agenciji proizvod v kateri koli fazi proizvodnje, ki jo sam izbere.

Iste določbe veljajo za povezana podjetja, če so Komisijo pravočasno obvestila o svojih povezavah in jih z njo obravnavala v skladu s postopki, določenimi v členih 43 in 44.

Člen 59

Če Agencija ne uveljavi svoje pravice do izbire glede celotne ali dela produkcije, proizvajalec:

- a) lahko, bodisi s svojimi lastnimi sredstvi bodisi s pogodbenimi izvajalci, predela ali da predelati rude, snovi vira ali posebne cepljive snovi, če ponudi Agenciji proizvod te predelave;
- b) dobi s sklepom Komisije dovoljenje, da proda svojo razpoložljivo produkcijo zunaj Skupnosti, če ponujeni pogoji niso ugodnejši od tistih, ki jih je predhodno ponudil Agenciji. Posebne cepljive snovi pa se lahko izvozijo samo prek Agencije v skladu s členom 62.

Komisija ne sme izdati takega dovoljenja, če ji prejemniki teh dobav ne dajo vseh jamstev, da bodo upoštevani splošni interesi Skupnosti, ali če so določbe in pogoji takih pogodb v nasprotju s cilji te pogodbe.

Člen 60

Morebitni uporabniki redno obveščajo Agencijo o svojih potrebah po dobavah, pri čemer navedejo količine, fizikalne in kemične lastnosti, kraj izvora, namen uporabe, dobavne roke in plačilne pogoje, ki so sestavni del določb in pogojev dobavnih pogodb, ki jih želijo skleniti.

Prav tako proizvajalci obvestijo Agencijo o ponudbah, ki so jih sposobni dati, pri čemer določijo vse podrobnosti, ki so potrebne za pripravo njihovih proizvodnih programov, zlasti trajanje pogodb. Trajanje teh pogodb ne sme preseči desetih let, razen s soglasjem Komisije.

Agencija obvesti vse morebitne uporabnike o prejetih ponudbah in obsegu povpraševanja ter jih pozove, da dajo naročila do določenega roka.

Ko Agencija prejme vsa naročila, objavi pogoje, pod katerimi jih lahko izpolni.

Če ne more v celoti izpolniti vseh prejetih naročil, razdeli vsako dobavo sorazmerno glede na naročila za posamezno ponudbo ob upoštevanju členov 68 in 69.

Pravila Agencije, za katera se zahteva potrditev Komisije, določajo način uravnavanja ponudbe in povpraševanja.

Člen 61

Agencija mora izpolniti vsa naročila, razen če temu nasprotujejo pravne ali dejanske ovire.

Pri sklepanju pogodbe lahko Agencija, ob upoštevanju določb člena 52, zahteva od uporabnikov, da dajo primerna predplačila bodisi kot jamstvo ali zaradi lažjega izpolnjevanja dolgoročnih obveznosti Agencije do proizvajalcev, kadar so te potrebne za izpolnitev naročila.

Člen 62

1. Agencija izvršuje svojo pravico do izbire glede posebnih cepljivih snovi, proizvedenih na ozemljih držav članic, da bi:

- a) zadostila povpraševanju uporabnikov v Skupnosti v skladu s členom 60,
- b) sama skladiščila te snovi, ali
- c) jih izvažala z dovoljenjem Komisije, ki pri tem ravna v skladu z drugim pododstavkom točke (b) člena 59.

2. Te snovi in vse oplodljive odpadke je treba, čeprav se zanje še naprej uporabljajo določbe poglavja VII, pustiti v posesti proizvajalca, tako da jih ta lahko:

- a) z dovoljenjem Agencije skladišči,
- b) uporabi v mejah lastnih potreb, ali

c) da na razpolago podjetjem v Skupnosti v mejah njihovih potreb, če imajo ta podjetja pri izvajanju programa, o katerem so pravočasno obvestila Komisijo, s proizvajalcem neposredne povezave, katerih namen ali učinek ni omejevanje proizvodnje, tehničnega razvoja ali naložb, pa tudi ne protipravno ustvarjanje neenakosti med uporabniki v Skupnosti.

3. Določbe člena 89(1)(a) se uporabljajo za posebne cepljive snovi, ki se proizvajajo na ozemljih držav članic in glede katerih Agencija ni uveljavila svoje pravice do izbire.

Člen 63

Rude, snovi vira in posebne cepljive snovi, ki jih pridobijo oziroma proizvedejo skupna podjetja, se dodelijo uporabnikom v skladu s statutarnimi ali pogodbenimi pravili teh podjetij.

Oddelek III

Rude, snovi vira in posebne cepljive snovi, ki izvirajo izven Skupnosti

Člen 64

Agencija ima, kolikor niso v tej pogodbi predvidene izjeme, izključno pravico sklepati sporazume ali pogodbe, katerih glavni cilj je dobava rud, snovi vira ali posebnih cepljivih snovi, ki izvirajo izven Skupnosti; kolikor je to primerno, deluje v okviru sporazumov, sklenjenih med Skupnostjo in tretjo državo ali mednarodno organizacijo.

Člen 65

Člen 60 se uporablja za povpraševanja uporabnikov in za pogodbe med uporabniki in Agencijo, kolikor se nanašajo na dobavo rud, snovi vira ali posebnih cepljivih snovi, ki izvirajo izven Skupnosti.

Vendar lahko Agencija določi geografski izvor dobave, če zagotovi uporabniku najmanj enako ugodne pogoje, kakor so tisti, ki so navedeni v naročilu.

Člen 66

Če Komisija na zahtevo zainteresiranih uporabnikov ugotovi, da Agencija ni sposobna v razumnem roku izvršiti vseh ali nekaterih naročenih dobav ali lahko to stori le za pretirano visoke cene, imajo uporabniki pravico neposredno sklepati pogodbe o dobavah, ki izvirajo izven Skupnosti, kolikor te pogodbe v bistvenih točkah ustrezajo potrebam, navedenim v njihovih naročilih.

Ta pravica se prizna za enoletno obdobje; podaljša se lahko, če še naprej traja stanje, ki je upravičilo njeno priznanje.

Uporabniki, ki uresničujejo pravico iz tega člena, morajo obvestiti Komisijo o neposrednih pogodbah, ki jih nameravajo skleniti. Komisija lahko v roku enega meseca ugovarja sklenitvi takih pogodb, če so v nasprotju s cilji te pogodbe.

Oddelek IV

Cene

Člen 67

Kolikor niso v tej pogodbi določene izjeme, se cene oblikujejo kot rezultat uravnavanja ponudbe in povpraševanja v skladu s členom 60; nacionalni predpisi držav članic ne smejo biti v nasprotju s temi določbami.

Člen 68

Prepovedana je takšna praksa oblikovanja cen, ki bi s kršitvijo načela enakega dostopa, izhajajočega iz določb tega poglavja, nekaterim uporabnikom zagotovila privilegiran položaj.

Če Agencija ugotovi takšno prakso, poroča o njej Komisiji.

Če Komisija meni, da je ugotovitev utemeljena, lahko pri spornih ponudbah določi takšno raven cen, ki je v skladu z načelom enakega dostopa.

Člen 69

Svet lahko določi cene soglasno na predlog Komisije.

Ko Agencija v skladu s členom 60 določi pogoje za izvršitev naročila, lahko uporabnikom, ki so dali naročila, predlaga uskladitev cen.

Oddelek V

Določbe o politiki preskrbe

Člen 70

Komisija lahko v mejah proračuna Skupnosti in pod pogoji, ki jih sama določi, finančno podpre programe iskanja rud na ozemljih držav članic.

Komisija lahko na države članice naslovi priporočila za razvoj iskanja in izkoriščanja rudnih nahajališč.

Države članice morajo Komisiji vsako leto predložiti poročilo o razvoju iskanja rud in proizvodnje, o verjetnih rezervah in o že izvedenih ali načrtovanih naložbah v rudarstvu na svojih ozemljih. Ta poročila se predložijo Svetu skupaj z mnenjem Komisije, ki mora obravnavati predvsem ukrepe, sprejete v državah članicah na podlagi priporočil iz prejšnjega odstavka.

Če Svet na poziv Komisije s kvalificirano večino ugotovi, da ukrepi v zvezi z iskanjem in povečevanjem pridobivanja rud ostajajo izrazito nezadostni, čeprav se zdijo možnosti pridobivanja ekonomsko dolgoročno utemeljene, se šteje, da se zadevna država članica, dokler ne popravi takega položaja, tako zase kot za svoje državljane odpoveduje pravici do enakega dostopa do drugih virov preskrbe v Skupnosti.

Člen 71

Komisija naslovi na države članice vsa ustrezna priporočila glede davčnih ali rudarskih predpisov.

Člen 72

Agencija lahko iz količin, ki so na voljo v ali izven Skupnosti, ustvari potrebne komercialne zaloge za olajševanje preskrbe ali tekočih dobav Skupnosti.

Komisija se lahko, kadar je to potrebno, odloči ustvariti varnostne zaloge. Način financiranja takih zalog odobri Svet s kvalificirano večino na predlog Komisije.

Oddelek VI

Posebne določbe

Člen 73

Če sporazum ali pogodba med državo članico, osebo ali podjetjem na eni strani in tretjo državo, mednarodno organizacijo ali državljanom tretje države na drugi strani med drugim vključuje dobavo proizvodov, ki so v pristojnosti Agencije, je glede dobave teh proizvodov, za sklenitev ali obnovo tega sporazuma ali pogodbe potrebno predhodno soglasje Komisije.

Člen 74

Komisija lahko izvzame iz določb tega poglavja prenos, uvoz ali izvoz majhnih količin rud, snovi vira ali posebnih cepljivih snovi, ki se navadno uporabljajo za raziskave.

Agencijo je treba obvestiti o vsakem prenosu, uvozu ali izvozu, opravljenem na podlagi te določbe.

Člen 75

Določbe tega poglavja se ne uporabljajo za obveznosti, ki se nanašajo na predelavo, obogatitev ali oblikovanje rud, snovi vira ali posebnih cepljivih snovi:

- a) med več osebami ali podjetji, kadar je predelane, obogatene ali oblikovane snovi treba vrniti osebi ali podjetju, od katerih izvirajo;
- b) med osebo ali podjetjem na eni strani in mednarodno organizacijo ali državljanom tretje države na drugi strani, kadar se snovi predelajo, obogatijo ali oblikujejo izven Skupnosti in nato vrnejo osebi ali podjetju, od katerih izvirajo;
- c) med osebo ali podjetjem na eni strani in mednarodno organizacijo ali državljanom tretje države na drugi strani, kadar se snovi predelajo, obogatijo ali oblikujejo v Skupnosti in se nato vrnejo bodisi organizaciji ali državljanu, od katerih izvirajo, ali vsakemu drugemu prejemniku, ki je tudi izven Skupnosti in ga določi taka organizacija ali državljan.

Zadevne osebe in podjetja pa morajo Agencijo obvestiti o obstoju takih obveznosti in takoj po podpisu pogodb tudi o količinah snovi, vključenih v promet. Komisija lahko nasprotuje obveznostim iz točke b), če meni, da obogatitve ali oblikovanja ni mogoče opraviti učinkovito in varno ter brez izgube snovi v škodo Skupnosti.

Za snovi, ki so predmet teh obveznosti, veljajo na ozemljih držav članic nadzorni ukrepi iz poglavja VII. Vendar se določbe poglavja VIII ne uporabljajo za posebne cepljive snovi, ki so predmet obveznosti iz točke c).

Člen 76

Na pobudo države članice ali Komisije in zlasti, če nepredvidene okoliščine povzročijo splošno pomanjkanje, lahko Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom soglasno spremeni določbe tega poglavja. Komisija mora preučiti vsako zahtevo, ki jo vloži država članica.

V sedmih letih od 1 januarja 1958 lahko Svet te določbe potrdi v celoti. Če jih ne potrdi, se nove določbe, ki se nanašajo na vsebino tega poglavja, sprejmejo v skladu s postopkom iz prejšnjega odstavka.

POGLAVJE VII

Nadzorni ukrepi*Člen 77*

V skladu z določbami tega poglavja se mora Komisija prepričati, da se na ozemlju držav članic:

- a) rude, snovi vira in posebne cepljive snovi ne uporabljajo za druge namene kakor za tiste, ki so jih uporabniki navedli;
- b) spoštujejo določbe v zvezi s preskrbo in vse obveznosti glede nadzora, ki jih je Skupnost prevzela s sporazumom, sklenjenim s tretjo državo ali mednarodno organizacijo.

Člen 78

Vsak, ki postavi ali uporablja napravo za proizvodnjo, ločevanje ali drugo uporabo snovi vira ali posebnih cepljivih snovi ali za predelavo obsevanih jedrskih goriv, mora Komisiji sporočiti osnovne tehnične lastnosti naprave, kolikor je poznavanje teh lastnosti potrebno za uresničitev ciljev iz člena 77.

Postopke za kemično predelavo obsevanih snovi mora odobriti Komisija, kolikor je to potrebno za uresničitev ciljev iz člena 77.

Člen 79

Komisija zahteva, da se vodijo in predložijo obratovalni zapisi, ki omogočajo vodenje evidenc o uporabljenih ali proizvedenih rudah, snoveh vira in posebnih cepljivih snoveh. Enako velja za prevoz snovi vira in posebnih cepljivih snovi.

Tisti, za katere veljajo take obveznosti, obvestijo organe zadevne države članice o vseh sporočilih, ki so jih poslali Komisiji v skladu s členom 78 in prvim odstavkom tega člena.

Vrsta in obseg obveznosti iz prvega odstavka tega člena se določita v uredbi, ki jo sprejme Komisija in odobri Svet.

Člen 80

Komisija lahko zahteva, da se vsak presežek posebnih cepljivih snovi, ki so kot stranski proizvodi ponovno ali na novo pridobljene in ki se dejansko ne uporabljajo ali niso pripravljene za uporabo, shrani pri Agenciji ali v drugih skladiščih, ki jih nadzira ali jih lahko nadzira Komisija.

Tako shranjene posebne cepljive snovi je treba zainteresiranim na njihovo zahtevo nemudoma vrniti.

Člen 81

Komisija lahko na ozemlja držav članic pošlje inšpektorje. Preden pošlje inšpektorja na njegovo prvo nalogo na ozemlju države članice, se Komisija posvetuje z zadevno državo; to posvetovanje velja za vse prihodnje naloge tega inšpektorja.

Ob predložitvi dokumenta, s katerim izkazujejo status uradne osebe, imajo inšpektorji vedno dostop do vseh krajev in podatkov ter do vseh oseb, ki se pri svojem poklicu ukvarjajo s snovmi, opremo ali napravami, nad katerimi se opravlja v tem poglavju predvideni nadzor, kolikor je to potrebno za nadzor nad rudami, snovmi vira in posebnimi cepljivimi snovmi in za zagotovitev spoštovanja določb člena 77. Na zahtevo zadevne države morajo inšpektorje, ki jih je imenovala Komisija, spremljati predstavniki organov te države; vendar se inšpektorjev s tem ne sme zadrževati ali kako drugače ovirati pri opravljanju njihovih nalog.

V primeru nasprotovanja posameznemu nadzornemu ukrepu mora Komisija od predsednika Sodišča Evropske unije zahtevati sodni nalog, s katerim se zagotovi prisilna izvedba tega nadzora. Predsednik Sodišča Evropske unije odloči v treh dneh.

Če obstaja nevarnost zamude, lahko Komisija sama izda v obliki sklepa pisni nalog, da se nadzor opravi. Ta nalog je treba nemudoma predložiti predsedniku Sodišča Evropske unije v naknadno odobritev.

Potem ko sta bila nalog ali sklep izdana, organi zadevne države zagotovijo, da imajo inšpektorji dostop do krajev, navedenih v nalogu ali sklepu.

Člen 82

Inšpektorje zaposluje Komisija.

Odgovorni so za pridobivanje in preverjanje evidenc iz člena 79. O vsaki kršitvi poročajo Komisiji.

Komisija lahko izda direktivo, s katero zadevni državi članici naloži, da v roku, ki ga določi Komisija, sprejme vse ukrepe, potrebne za odpravo take kršitve; o tem obvesti Svet.

Če država članica ne ravna v skladu z direktivo Komisije v postavljenem roku, lahko Komisija ali vsaka zadevna država članica z odstopanjem od členov 258 in 259 Pogodbe o delovanju Evropske unije zadevo takoj predloži Sodišču Evropske unije.

Člen 83

1. Če osebe ali podjetja kršijo obveznosti, ki so jim naložene s tem poglavjem, jim lahko Komisija izreče sankcije.

Te sankcije so glede na strogost naslednje:

- a) opomin;
- b) odvzem posebnih ugodnosti, kot je finančna ali tehnična pomoč;
- c) prenos upravljanja podjetja za obdobje največ štirih mesecev na osebo ali skupino oseb, ki jih v medsebojnem soglasju imenujeta Komisija in država, v katere pristojnost spada podjetje;
- d) popolni ali delni odvzem snovi vira ali posebnih cepljivih snovi.

2. Sklepe, ki jih sprejme Komisija v zvezi z izvajanjem odstavka 1 in ki zahtevajo predajo snovi, so izvršilni naslov. Izvršijo se lahko na ozemljih držav članic v skladu s členom 164.

Z odstopanjem od člena 157 imajo pritožbe, vložene pri Sodišču Evropske unije zoper sklepe Komisije, ki nalagajo katero koli sankcijo iz odstavka 1, odložilni učinek. Vendar lahko Sodišče na zahtevo Komisije ali vsake zainteresirane države članice odredi, da se sklep takoj izvrši.

Varstvo kršenih interesov mora biti zagotovljeno z ustreznim pravnim postopkom.

3. Komisija lahko na države članice naslovi priporočila glede zakonov in drugih predpisov, ki so namenjeni zagotavljanju spoštovanja obveznosti iz tega poglavja na njihovih ozemljih.

4. Države članice morajo zagotoviti, da se sankcije izvršujejo in, kadar je to potrebno, da kršitev odpravi tisti, ki jo je povzročil.

Člen 84

Pri opravljanju nadzora ni dovoljena diskriminacija na podlagi namena uporabe rud, snovi vira in posebnih cepljivih snovi.

Področje in način nadzora ter pooblastila organov, odgovornih za nadzor, so omejeni na doseg ciljev, določenih v tem poglavju.

Nadzor ne zajema snovi, določenih za obrambne namene, ki so v postopku posebne predelave za te namene ali ki se po tej predelavi v skladu z operativnim načrtom namestijo ali skladiščijo v vojaškem objektu.

Člen 85

Če nove okoliščine tako zahtevajo, lahko Svet na zahtevo države članice ali Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom soglasno odloči o prilagoditvi načina opravljanja nadzora iz tega poglavja. Komisija mora preučiti vsako tako zahtevo, ki jo predloži država članica.

POGLAVJE VIII

Lastninska razmerja

Člen 86

Posebne cepljive snovi so last Skupnosti.

Lastninska pravica Skupnosti zajema vse posebne cepljive snovi, ki jih proizvaja ali uvaža država članica, oseba ali podjetje in za katere veljajo nadzorni ukrepi iz poglavja VII.

Člen 87

Države članice, osebe ali podjetja imajo neomejeno pravico uporabe in porabe posebnih cepljivih snovi, ki so jih zakonito pridobile v svojo posest, kolikor to ne nasprotuje njihovim obveznostim iz te pogodbe, zlasti tistim v zvezi z nadzornimi ukrepi, pravico do izbire, ki je prenesena na Agencijo, in varovanjem zdravja.

Člen 88

Agencija vodi v imenu Skupnosti poseben račun, imenovan „finančni račun posebnih cepljivih snovi“.

Člen 89

1. Za finančni račun posebnih cepljivih snovi velja:
  - a) vrednost posebnih cepljivih snovi, prepuščenih v posest ali danih na razpolago državi članici, osebi ali podjetju, se knjiži v dobro Skupnosti in v breme te države članice, osebe ali podjetja;
  - b) vrednost posebnih cepljivih snovi, ki jih proizvaja ali uvaža država članica, oseba ali podjetje in ki postanejo last Skupnosti, se knjiži v breme Skupnosti in v dobro te države članice, osebe ali podjetja. Podobna vknjižba se opravi, ko država članica, oseba ali podjetje vrne Skupnosti posebne cepljive snovi, ki so bile tej državi, osebi ali podjetju prej prepuščene v posest ali dane na razpolago.

2. Spremembe vrednosti, ki vplivajo na količine posebnih cepljivih snovi, se računovodsko izrazijo tako, da Skupnosti ne prinašajo niti izgube niti dobička. Tveganja gredo v breme ali dobro imetnika.
3. Salda zgoraj navedenih transakcij zapadejo na zahtevo upnika v takojšnje plačilo.
4. Kadar Agencija sklepa posle za svoj račun, se za namene tega poglavja obravnava kot podjetje.

Člen 90

Če nove okoliščine tako zahtevajo, lahko Svet na zahtevo države članice ali Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom soglasno prilagodi določbe tega poglavja, ki se nanašajo na lastninsko pravico Skupnosti. Komisija mora preučiti vsako tako zahtevo, ki jo predloži država članica.

Člen 91

Ureditev lastništva nad predmeti, snovmi in premoženjem, za katere ne velja lastninska pravica Skupnosti na podlagi tega poglavja, se določi z zakonodajo vsake države članice.

POGLAVJE IX

Jedrski skupni trg

Člen 92

Določbe tega poglavja se uporabljajo za blago in izdelke, navedene na seznamih iz Priloge IV k tej pogodbi.

Te sezname lahko spremeni Svet na predlog Komisije; pobudo za to lahko da Komisija ali država članica.

Člen 93

Države članice v enem letu po začetku veljavnosti te pogodbe med seboj odpravijo vse carine pri uvozu in izvozu ali druge dajatve z enakim učinkom ter vse količinske omejitve pri uvozu in izvozu za:

- a) izdelke v seznamih A¹ in A²;
- b) izdelke v seznamu B, če zanje velja skupna carinska tarifa in jih spremlja potrdilo, ki ga izda Komisija in v katerem je navedeno, da so ti izdelki namenjeni za jedrsko uporabo.

Vendar pa lahko neevropska ozemlja, ki so v pristojnosti države članice, še naprej obračunavajo carine pri izvozu in uvozu ali druge dajatve z enakim učinkom, če so te izključno fiskalne narave. Stopnje in način uporabe teh carin in dajatev ne smejo povzročati diskriminacije med to državo in drugimi državami članicami.

Člena 94 in 95

(razveljavljena)

Člen 96

Države članice odpravijo vse omejitve glede na državljanstvo, ki vplivajo na pravico državljanov katere koli države članice sprejeti strokovno zaposlitev na področju jedrske energije, ob upoštevanju omejitev, ki izhajajo iz temeljnih zahtev javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja.

Po posvetovanju z Evropskim parlamentom lahko Svet na predlog Komisije, ki predhodno pridobi mnenje Ekonomsko-socialnega odbora, s kvalificirano večino izda direktive za uporabo tega člena.

Člen 97

Za fizične ali pravne osebe javnega ali zasebnega prava v pristojnosti države članice ne veljajo omejitve glede na državljanstvo, če želijo sodelovati pri gradnji jedrskih objektov znanstvene ali industrijske narave v Skupnosti.

Člen 98

Države članice sprejmejo vse ukrepe, potrebne za olajševanje sklepanja zavarovalnih pogodb, ki krijejo jedrske nevarnosti.

V dveh letih po začetku veljavnosti te pogodbe Svet po posvetovanju z Evropskim parlamentom in na predlog Komisije, ki predhodno pridobi mnenje Ekonomsko-socialnega odbora, s kvalificirano večino izda direktive za uporabo tega člena.

Člen 99

Komisija lahko oblikuje priporočila za olajševanje pretoka kapitala, namenjenega za financiranje industrijskih dejavnosti, ki so navedene v Prilogi II k tej pogodbi.

Člen 100

(razveljavljen)

POGLAVJE X

Zunanji odnosi*Člen 101*

Skupnost lahko v okviru svojih pristojnosti prevzema obveznosti s sklepanjem sporazumov ali pogodb s tretjo državo, mednarodno organizacijo ali državljanom tretje države.

O teh sporazumih ali pogodbah se Komisija pogaja v skladu s smernicami Sveta; sklene jih s soglasjem Sveta, ki odloča s kvalificirano večino.

Vendar se o sporazumih ali pogodbah, pri izvajanju katerih ni potrebno sodelovanje Sveta in ki jih je mogoče izvajati v mejah ustreznega proračuna, pogaja in jih sklepa samo Komisija, pod pogojem, da o tem redno obvešča Svet.

Člen 102

Sporazumi ali pogodbe, sklenjene s tretjo državo, mednarodno organizacijo ali državljanom tretje države, katerih pogodbenice so poleg Skupnosti ena ali več držav članic, ne morejo začeti veljati, dokler vse zadevne države članice ne obvestijo Komisije, da se ti sporazumi ali pogodbe v skladu z njihovim nacionalnim pravom lahko začnejo uporabljati.

Člen 103

Države članice morajo Komisiji predložiti osnutke sporazumov ali pogodb s tretjo državo, mednarodno organizacijo ali državljanom tretje države, kolikor ti sporazumi ali pogodbe zadevajo področje uporabe te pogodbe.

Če osnutek sporazuma ali pogodbe vsebuje klavzule, ki ovirajo uporabo te pogodbe, Komisija v enem mesecu po prejemu obvestila sporoči svoje pripombe zadevni državi.

Država ne more skleniti predlaganega sporazuma ali pogodbe, dokler ne upošteva pripomb Komisije ali dokler ne ravna v skladu z odločitvijo Sodišča Evropske unije, ki na predlog te države po hitrem postopku odloči o združljivosti predlaganih klavzul z določbami te pogodbe. Ta predlog lahko država pri Sodišču Evropske unije voži kadar koli po tem, ko prejme pripombe Komisije.

Člen 104

Osebe ali podjetja, ki sklepajo ali obnavljajo sporazume ali pogodbe s tretjo državo, mednarodno organizacijo ali državljanom tretje države po začetku veljavnosti te pogodbe, se ne morejo sklicevati na te sporazume ali pogodbe, da bi se izognila obveznostim, ki jim jih nalaga ta pogodba.

Vsaka država članica ukrene vse, kar je po njenem mnenju potrebno, da bi Komisiji na njeno zahtevo sporočila vse informacije v zvezi s sporazumi ali pogodbami, ki jih je oseba ali podjetje po začetku veljavnosti te pogodbe sklenilo s tretjo državo, mednarodno organizacijo ali državljanom tretje države na področju uporabe te pogodbe. Komisija lahko zahteva takšno sporočilo samo zato, da bi preverila, ali ti sporazumi ali pogodbe ne vsebujejo klavzul, ki bi ovirale uporabo te pogodbe.

Sodišče na prošnjo Komisije odloči o združljivosti teh sporazumov ali pogodb z določbami te pogodbe.

Člen 105

Na določbe te pogodbe se ni možno sklicevati tako, da bi se oviralo izvajanje sporazumov ali pogodb, ki jih je država članica, oseba ali podjetje pred 1. januarjem 1958, ali za države pristopnice, pred njihovim pristopom, sklenilo s tretjo državo, mednarodno organizacijo ali državljanom tretje države, če je bila Komisija o teh sporazumih ali pogodbah obveščena najpozneje v 30 dneh po začetku veljavnosti te pogodbe.

Na sporazume ali pogodbe, ki jih je oseba ali podjetje sklenilo s tretjo državo, mednarodno organizacijo ali državljanom tretje države v času med 25. marcem 1957 in 1. januarjem 1958, ali za države pristopnice, pred njihovim pristopom, pa se ni možno sklicevati kot na razlog za neizvajanje te pogodbe, če je bil po mnenju Sodišča Evropske unije, ki odloča na predlog Komisije, eden od odločilnih razlogov ene od pogodbenic za sklenitev sporazuma ali pogodbe namen izogniti se določbam te pogodbe.

Člen 106

Države članice, ki so pred 1. januarjem 1958, ali za države pristopnice, pred njihovim pristopom, sklenile s tretjimi državami sporazume o sodelovanju na področju jedrske energije, morajo skupaj s Komisijo opraviti potrebna pogajanja s temi tretjimi državami, da bi Skupnost, kolikor je mogoče, prevzela pravice in obveznosti iz teh sporazumov.

Za vsak nov sporazum, ki izhaja iz teh pogajanj, je potrebna privolitev ene ali več držav članic podpisnic zgoraj omenjenih sporazumov, in soglasje Sveta, ki odloča s kvalificirano večino.

NASLOV TRI

DOLOČBE O INSTITUCIJAH IN FINANČNE DOLOČBE

POGLAVJE I

Uporaba nekaterih določb pogodbe o Evropski uniji in pogodbe o delovanju Evropske unije*Člen 106a*

1. V členu 7 se členi 13 do 19, člen 48(2) do (5) in členi 49 do 50 Pogodbe o Evropski uniji, člen 15, členi 223 do 236, členi 237 do 244, člen 245, členi 246 do 270, členi 272, 273 in 274, členi 277 do 281, členi 285 do 304, členi 310 do 320, členi 322 do 325 in členi 336, 342 in 344 Pogodbe o delovanju Evropske unije, ter Protokol o prehodni ureditvi, uporabljajo za to pogodbo.
2. V okviru te pogodbe se sklicevanja na Unijo, „Pogodbo o Evropski uniji“, „Pogodbo o delovanju Evropske unije“ oziroma na „Pogodbe“ v določbah iz odstavka 1 in določbah protokolov, priloženih navedenim pogodbam in tej pogodbi, štejejo za sklicevanja na Evropsko skupnost za atomsko energijo in na to pogodbo.
3. Določbe Pogodbe o Evropski uniji in Pogodbe o delovanju Evropske unije ne vplivajo na določbe te pogodbe.

POGLAVJE II

Institucije Skupnosti

Oddelek I

Evropski parlament*Člen 107 do 114**(razveljavljeni)*

Oddelek II

Svet*Členi 115 do 123**(razveljavljeni)*

Oddelek III

Komisija*Členi 124 do 133**(razveljavljeni)*

Člen 134

1. Pri Komisiji se ustanovi Znanstveno-tehnični odbor, ki ima svetovalni status.

Z odborom se je treba posvetovati v primerih, določenih s to pogodbo. Poleg tega se je z njim mogoče posvetovati vedno, kadar Komisija meni, da je to primerno.

2. Odbor ima 42 članov, ki jih Svet imenuje po posvetovanju s Komisijo.

Člani odbora so imenovani osebno za pet let. Lahko so ponovno imenovani. Niso vezani na nikakršna obvezna navodila.

Znanstveno-tehnični odbor vsako leto izvoli predsednika in predsedstvo med svojimi člani.

Člen 135

Komisija lahko opravi vsa posvetovanja in ustanovi študijske odbore, potrebne za opravljanje njenih nalog.

Oddelek IV

Sodišče Evropske unije

Členi 136 do 143

(razveljavljeni)

Člen 144

Sodišče Evropske unije ima neomejeno pristojnost v:

- a) zadevah, predloženih na podlagi člena 12, glede določitve ustreznih pogojev za licence in podlicence, ki jih podeljuje Komisija;
- b) zadevah, v katerih osebe ali podjetja ugovarjajo zoper sankcije, ki jim jih je naložila Komisija na podlagi člena 83.

Člen 145

Če Komisija meni, da je oseba ali podjetje storilo kršitev te pogodbe, za katero se ne uporabljajo določbe člena 83, pozove državo članico, v katere pristojnost sodi ta oseba ali podjetje, naj za tako kršitev naloži sankcije v skladu s svojo nacionalno zakonodajo.

Če se zadevna država ne odzove v roku, ki ga določi Komisija, lahko slednja pri Sodišču Evropske unije vloži tožbo, da bi se ugotovilo, ali je oseba ali podjetje storilo kršitev.

Členi 146 do 156

(razveljavljeni)

Člen 157

Razen kadar ni v tej pogodbi določeno drugače, tožbe, vložene pri Sodišču Evropske unije, nimajo odložilnega učinka. Vendar pa lahko Sodišče Evropske unije, če meni, da okoliščine to zahtevajo, odloži izvršitev izpodbijanega akta.

Členi 158 do 160

(razveljavljeni)

Oddelek V

Računsko sodišče

Členi 160a do 160c

(razveljavljeni)

POGLAVJE III

Skupne določbe za več institucij

Členi 161 do 163

(razveljavljeni)

Člen 164

Izvršbo urejajo pravila civilnega postopka, ki veljajo v državi, na ozemlju katere se opravi izvršba. Nacionalni organ, ki ga v ta namen določi vlada vsake države članice ter o tem obvesti Komisijo, Sodišče Evropske unije in Arbitražni odbor, ustanovljen s členom 18, priloži sklepu odredbo o njeni izvršljivosti, pri čemer ni potrebna nobena druga formalnost razen overovitve verodostojnosti sklepa.

Ko so te formalnosti na zahtevo zadevne stranke izpolnjene, lahko ta preide na izvršbo v skladu z nacionalnim pravom tako, da zadevo predloži neposredno pristojnim organom.

Izvršba se lahko odloži le z odločbo Sodišča Evropske unije. Vendar so za nadzor nad pravilnostjo izvršilnih dejanj pristojna sodišča zadevne države.

POGLAVJE IV

Ekonomsko-socialni odbor

Členi 165 do 170

(razveljavljeni)

NASLOV ŠTIRI

POSEBNE FINANČNE DOLOČBE

Člen 171

1. Za vsako proračunsko leto je treba pripraviti načrt vseh prihodkov in odhodkov Skupnosti, razen prihodkov in odhodkov Agencije in skupnih podjetij, ter jih prikazati v operativnem proračunu ali v proračunu za raziskave in naložbe.

Prihodki in odhodki v vsakem proračunu morajo biti uravnoteženi.

2. Prihodki in odhodki Agencije, ki posluje skladno s poslovnimi pravili, so predvideni v posebnem finančnem načrtu.

Način načrtovanja, izvrševanja in nadzora teh prihodkov in odhodkov se z upoštevanjem statuta Agencije določi v finančnih uredbah, sprejetih v skladu s členom 322 Pogodbe o delovanju Evropske unije.

3. Načrt prihodkov in odhodkov, skupaj s poslovnimi poročili in bilanci skupnih podjetij za vsako proračunsko leto, je treba predložiti Komisiji, Svetu in Evropskemu parlamentu v skladu s statuti teh podjetij.

Člen 172

1. (razveljavljen)

2. (razveljavljen)

3. (razveljavljen)

4. Posojila za financiranje raziskav ali naložb se najamejo pod pogoji, ki jih določi Svet v skladu s členom 314 Pogodbe o delovanju Evropske unije.

Skupnost lahko najema posojila na kapitalskem trgu države članice v skladu s predpisi, ki veljajo za domače izdaje, če takih predpisov v državi članici ni, pa na podlagi ustreznega sporazuma med zadevno državo članico in Komisijo.

Pristojni organi zadevne države članice lahko odrečejo svoje soglasje samo, če obstaja nevarnost hudih motenj na kapitalskem trgu te države.

Člena 173 in 173a

(razveljavljena)

Člen 174

1. Odhodki, prikazani v operativnem proračunu, vključujejo predvsem:
  - a) odhodke za poslovanje;
  - b) odhodke za nadzorne ukrepe in varovanje zdravja.
2. Odhodki, prikazani v proračunu za raziskave in naložbe, vključujejo predvsem:
  - a) odhodke za izvajanje raziskovalnega programa Skupnosti;
  - b) vsako morebitno udeležbo v kapitalu Agencije in njenih odhodkih za naložbe;
  - c) odhodke za opremo izobraževalnih zavodov;
  - d) vsako morebitno udeležbo v skupnih podjetjih ali nekaterih skupnih projektih.

Člen 175

(razveljavljen)

Člen 176

1. Ob upoštevanju omejitev, ki izhajajo iz programov ali sklepov o odhodkih, za katere je na podlagi te pogodbe potrebno soglasje Sveta, odobrena proračunska sredstva za odhodke v zvezi z raziskavami in naložbami vključujejo:
  - a) odobritve za prevzem obveznosti za skupino postavk, ki tvorijo smiselno celoto;
  - b) odobritve plačil, ki predstavljajo zgornjo mejo obsega plačil v posameznem letu za poravnavo obveznosti, prevzetih na podlagi točke a).
2. Ustreznemu predlogu proračuna, ki ga predlaga Komisija, se kot dodatek priloži terminski načrt zapadlosti obveznosti in plačil.

3. Odobrena proračunska sredstva za raziskave in naložbe se razvrstijo po področjih porabe, ki združujejo odhodkovne postavke glede na njihovo vrsto ali namen, kolikor je to potrebno, pa se v skladu z uredbami iz člena 322 Pogodbe o delovanju Evropske unije dodatno razčlenijo.
4. Neizkoriščene odobritve plačil se s sklepom Komisije prenesejo v naslednje proračunsko leto, razen če Svet ne odloči drugače.

Členi 177 do 181

(razveljavljeni)

Člen 182

1. Komisija lahko pod pogojem, da o tem obvesti pristojne organe zadevnih držav članic, prenese svoje dobroimetje v valuti ene od držav članic v valuto druge države članice, kolikor ji to omogoča uporabo tega dobroimetja v namene, predvidene s to pogodbo. Če Komisija razpolaga z denarnimi ali unovčljivimi sredstvi v valutah, ki jih potrebuje, se takšnim prenosom čim bolj izogiba.
2. Komisija se z vsako državo članico sporazumeva prek organa, ki ga določi zadevna država. Pri finančnem poslovanju Komisija uporablja storitve emisijske banke zadevne države članice ali katere koli druge finančne institucije, ki jo potrdi ta država.
3. Za odhodke, ki jih Skupnost izvršuje v valutah tretjih držav, Komisija pred dokončnim sprejetjem proračunov predloži Svetu program, v katerem so prikazani predvideni prihodki in odhodki v različnih valutah.

Ta program odobri Svet s kvalificirano večino. Med proračunskim letom ga je možno spremeniti po istem postopku.

4. Države članice prenesejo na Komisijo zneske v valutah tretjih držav, ki so potrebni za izvrševanje odhodkov po programu iz odstavka 3, v skladu z razdelitvenima ključema, določenima v členu 172. Zneski, ki jih Komisija zbere v valutah tretjih držav, se prenesejo na države članice v skladu z enakima razdelitvenima ključema.
5. Komisija lahko prosto razpolaga z zneski v valutah tretjih držav, ki jih je pridobila s posojili, najetimi v teh državah.
6. Svet lahko na predlog Komisije soglasno razglasi, da se določbe v zvezi z uporabo posameznih valut iz prejšnjih odstavkov lahko v celoti ali delno uporabljajo za Agencijo in skupna podjetja, in jih, kadar je primerno, prilagodi potrebam njihovega delovanja.

*Člena 183 in 183a**(razveljavljena)*

NASLOV PET

SPLOŠNE DOLOČBE*Člen 184*

Skupnost je pravna oseba.

Člen 185

Skupnost ima v vseh državah članicah kar najširšo pravno in poslovno sposobnost, ki jo pravnim osebam priznava nacionalna zakonodaja; zlasti lahko pridobiva premičnine in nepremičnine ali z njimi razpolaga ter je lahko stranka v sodnem postopku. V ta namen jo zastopa Komisija.

*Člen 186**(razveljavljen)**Člen 187*

Komisija lahko v mejah in pod pogoji, ki jih Svet določi v skladu z določbami te pogodbe, zbira informacije in izvaja preverjanje, potrebno za opravljanje nalog, ki so ji bile zaupane.

Člen 188

Pogodbena odgovornost Skupnosti določa pravo, ki se uporablja za zadevno pogodbo.

V primeru nepogodbene odgovornosti pa Skupnost v skladu s splošnimi načeli, ki so skupna pravnim ureditvam držav članic, nadomesti kakršno koli škodo, ki so jo povzročile njene institucije ali njeni uslužbenci pri opravljanju svojih dolžnosti.

Osebno odgovornost uslužbencev do Skupnosti urejajo določbe njihovih kadrovskih predpisov ali zanje veljavnih pogojev za zaposlitev.

Člen 189

Sedež institucij Skupnosti se določi v medsebojnem soglasju vlad držav članic.

*Člen 190**(razveljavljen)*

Člen 191

Skupnost uživa na ozemlju držav članic privilegije in imunitete, ki jih potrebuje za opravljanje svoje naloge, pod pogoji iz Protokola o privilegijih in imunitetah Evropske unije.

Člen 192

Države članice sprejmejo vse ustrezne ukrepe, bodisi splošne ali posamične, da zagotovijo izpolnitev obveznosti iz te pogodbe ali iz aktov institucij Skupnosti. Ti ukrepi olajšujejo izpolnjevanje njenih nalog.

Vzdržijo se vseh ukrepov, ki bi lahko ogrozili uresničitev ciljev te pogodbe.

Člen 193

Države članice se obvezujejo, da bodo spore glede razlage ali uporabe te pogodbe reševale le na načine, določene v tej pogodbi.

Člen 194

1. Člani institucij Skupnosti, člani odborov ter uradniki in drugi uslužbenci Skupnosti, pa tudi vse druge osebe, ki morajo biti zaradi svoje funkcije ali javnih oziroma zasebnih povezav z institucijami ali službami Skupnosti ali s skupnimi podjetji seznanjeni z dejstvi, informacijami, znanjem, dokumenti ali predmeti, za katere na podlagi predpisov, ki jih je sprejela država članica ali institucija Skupnosti, velja sistem varovanja tajnosti, morajo ta dejstva, informacije, znanje, dokumente ali predmete tudi po prenehanju funkcije oziroma povezav varovati kot tajne pred vsako nepooblaščenno osebo in pred javnostjo.

Vsaka država članica obravnava kršitev te obveznosti kot kršitev njenih predpisov o tajnosti, za katero po vsebini in po pristojnosti veljajo njeni lastni predpisi o ogrožanju državne varnosti ali razkrivanju poklicne tajnosti. Ta država članica na zahtevo katere koli prizadete države članice ali Komisije ukrepa zoper vsako osebo iz svoje pristojnosti, ki je storila tako kršitev.

2. Vsaka država članica Komisijo obvesti o vseh predpisih, ki na njenem ozemlju urejajo razvrščanje in zaupnost informacij, znanja, dokumentov ali predmetov, ki sodijo na področje uporabe te pogodbe.

Komisija zagotovi, da so druge države članice obveščene o teh predpisih.

Vsaka država članica sprejme ustrezne ukrepe za olajšanje postopne vzpostavitve kar najbolj enotnega in obsežnega sistema varovanja tajnosti. Komisija lahko po posvetovanju z zadevnimi državami članicami v ta namen pripravi priporočila.

3. Institucije Skupnosti in njihove ustanove, pa tudi skupna podjetja morajo uporabljati predpise o varovanju tajnosti, ki veljajo na ozemlju, kjer imajo svoj sedež.

4. Vsako pooblastilo, ki ga neki osebi, ki opravlja svojo dejavnost na področju uporabe te pogodbe, podeli institucija Skupnosti ali država članica glede dostopa do dejstev, podatkov, dokumentov ali predmetov, ki se nanašajo na področje uporabe te pogodbe in za katere velja sistem varovanja tajnosti, priznava vsaka druga institucija in vsaka druga država članica.

5. Določbe tega člena ne preprečujejo uporabe posebnih določb, ki izhajajo iz sporazumov, sklenjenih med državo članico in tretjo državo ali mednarodno organizacijo.

Člen 195

Institucije Skupnosti, pa tudi Agencija in skupna podjetja morajo pri uporabi te pogodbe upoštevati pogoje v zvezi z dostopom do rud, snovi vira in posebnih cepljivih snovi, določene v nacionalnih predpisih, sprejetih zaradi javnega reda ali javnega zdravja.

Člen 196

V tej pogodbi, razen če ni v njej določeno drugače:

- a) izraz „oseba“ pomeni vsako fizično osebo, ki na področju, opredeljenem v ustreznem poglavju te pogodbe, v celoti ali delno opravlja svojo dejavnost na ozemljih držav članic;
- b) izraz „podjetje“ pomeni vsako podjetje ali ustanovo, ki na področju, opredeljenem v ustreznem poglavju te pogodbe, v celoti ali delno opravlja svojo dejavnost na ozemljih držav članic, ne glede na to, ali ima javni ali zasebni pravni status.

Člen 197

V tej pogodbi:

1. izraz „posebne cepljive snovi“ pomeni plutonij 239, uran 233, uran, obogaten z uranom 235 ali 233, vsak proizvod, ki vsebuje enega ali več zgoraj navedenih izotopov, in druge cepljive snovi, ki jih na predlog Komisije s kvalificirano večino določi Svet; vendar izraz „posebne cepljive snovi“ ne vključuje snovi vira;
2. izraz „uran, obogaten z uranom 235 ali 233“ pomeni uran, ki vsebuje uran 235 ali uran 233 ali ta dva izotopa v takšni količini, da je razmerje med vsoto teh dveh izotopov in izotopa 238 večje od razmerja med izotopom 235 in izotopom 238 v naravnem uranu;
3. izraz „snovi vira“ pomeni uran, ki vsebuje mešanico izotopov, kakršna obstaja v naravi, uran, katerega vsebnost urana 235 je nižja od normalne, torij, vse zgoraj naštete snovi v obliki kovine, zlitin, kemičnih spojin ali koncentratov, vsako drugo snov, ki vsebuje eno ali več zgoraj naštetih snovi v takšni koncentraciji, kakršno na predlog Komisije s kvalificirano večino določi Svet;
4. izraz „rude“ pomeni vsako rudo, ki v takšni povprečni koncentraciji, kakršno na predlog Komisije s kvalificirano večino določi Svet, vsebuje snovi, iz katerih je z ustrezno kemično in fizikalno predelavo možno pridobivati zgoraj navedene snovi vira.

Člen 198

Razen če ni določeno drugače, se določbe te pogodbe uporabljajo za evropska ozemlja držav članic in za neevropska ozemlja v njihovi pristojnosti.

Uporabljajo se tudi za evropska ozemlja, za katerih zunanje odnose je odgovorna država članica.

Določbe te pogodbe se uporabljajo za Alandske otoke v skladu z določbami iz Protokola št. 2 k Aktu o pogojih pristopa Republike Avstrije, Republike Finske in Kraljevine Švedske.

Ne glede na prejšnje odstavke:

- a) ta pogodba se ne uporablja za Ferske otoke.

Ta pogodba se ne uporablja za Grenlandijo;

- b) ta pogodba se ne uporablja za suverena ozemlja Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska ter Ciper;
- c) ta pogodba se ne uporablja za čezmorska ozemlja in dežele, ki imajo posebne odnose z Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska in ki niso navedena v Prilogi II Pogodbe o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije;
- d) ta pogodba se uporablja za Channel Islands in otok Man samo v kolikor je to potrebno za zagotovitev izvajanja ureditve za te otoke, kakor je določena v Pogodbi o pristopu novih držav članic k Evropski gospodarski skupnosti in k Evropski skupnosti za atomsko energijo, podpisani dne 22 januarja 1972.

(točka e) se črta)

Člen 199

Komisija zagotavlja vzdrževanje ustreznih odnosov z organi Združenih narodov, z organi njihovih specializiranih agencij in z organi Splošnega sporazuma o carinah in trgovini.

Komisija vzdržuje ustrezne odnose tudi z vsemi mednarodnimi organizacijami.

Člen 200

Skupnost vzpostavi ustrezne oblike sodelovanja s Svetom Evrope.

Člen 201

Skupnost vzpostavi tesno sodelovanje z Organizacijo za ekonomsko sodelovanje in razvoj, podrobnosti sodelovanja pa se določijo v medsebojnem soglasju.

Člen 202

Določbe te pogodbe ne izključujejo obstoja ali uresničitve regionalnih povezav med Belgijo in Luksemburgom ali med Belgijo, Luksemburgom in Nizozemsko, kolikor cilji teh regionalnih povezav niso doseženi z uporabo te pogodbe.

Člen 203

Če se izkaže, da je zaradi doseganja enega od ciljev potrebno ukrepanje Skupnosti, ta pogodba pa ne predvideva potrebnih pooblastil, Svet na predlog Komisije in po posvetovanju z Evropskim parlamentom soglasno sprejme ustrezne ukrepe.

*Člena 204 in 205**(razveljavljena)**Člen 206*

Skupnost lahko z eno ali več državami ali mednarodnimi organizacijami sklepa sporazume o pridružitvi, ki vključujejo vzajemne pravice in obveznosti ter skupne ukrepe in posebne postopke.

Take sporazume sklene Svet soglasno po posvetovanju z Evropskim parlamentom.

Kadar ti sporazumi zahtevajo spremembe te pogodbe, je treba te najprej sprejeti v skladu s postopkom iz člena 48(2) do (5) Pogodbe o Evropski uniji.

Člen 207

Protokoli, ki se v medsebojnem soglasju držav članic priložijo tej pogodbi, so njen sestavni del.

Člen 208

Ta pogodba je sklenjena za nedoločen čas.

NASLOV ŠEST

DOLOČBE O ZAČETNEM OBDOBJU*(razveljavljen)**Členi 209 do 223**(razveljavljeni)***KONČNE DOLOČBE***Člen 224*

Visoke pogodbenice ratificirajo to pogodbo v skladu s svojimi ustavnimi pravili. Listine o ratifikaciji se deponirajo pri vladi Italijanske republike.

Ta pogodba začne veljati prvi dan meseca, ki sledi deponiranju zadnje listine o ratifikaciji. Če je tako deponiranje opravljeno manj kakor petnajst dni pred začetkom naslednjega meseca, ta pogodba ne začne veljati pred prvim dnem drugega meseca po datumu deponiranja.

Člen 225

Ta pogodba, sestavljena v enem izvorniku v francoskem, italijanskem, nemškem in nizozemskem jeziku, pri čemer so vsa štiri besedila enako verodostojna, se deponira v arhivu vlade Italijanske republike, ki pošlje overjeno kopijo vladam drugih držav podpisnic.

V skladu s pristopnimi pogodbami so verodostojna tudi besedila te pogodbe v angleškem, bolgarskem, češkem, danskem, estonskem, finskem, grškem, hrvaškem, irskem, latvijskem, litovskem, madžarskem, maltežkem, poljskem, portugalskem, romunskem, slovaškem, slovenskem, španskem, in švedskem jeziku.

V potrditev tega so spodaj podpisani pooblaščenca podpisali to pogodbo.

V Rimu, petindvajsetega marca leta tisoč devetsto sedeminpetdeset.

(seznam pooblaščenca ni ponovno natisnjen)

_____

PRILOGE

PRILOGA I

PODROČJA RAZISKAV, KI ZADEVAJO ATOMSKO ENERGIJO, PREDVIDENA V ČLENU 4 POGODBE

I. Surovine

1. Metode iskanja rude in izkopavanja osnovnih snovi (urana, torija in drugih proizvodov posebnega pomena na področju jedrske energije).
2. Metode koncentriranja teh snovi in njihovega pretvarjanja v tehnično čiste spojine.
3. Metode pretvarjanja teh tehnično čistih spojin v jedrsko uporabne spojine in kovine.
4. Metode pretvarjanja in obdelovanja teh spojin in kovin – pa tudi plutonija, urana 235 ali urana 233, bodisi čistega bodisi spojenega s temi spojinami ali kovinami – v gorivne elemente v kemični, keramični ali metalurški industriji.
5. Metode zaščite teh gorivnih elementov pred korozijo ali erozijo zaradi zunanjih vplivov.
6. Metode izdelovanja, plemenitenja, obdelovanja in shranjevanja drugih posebnih snovi, uporabljenih na področju jedrske energije, zlasti:
  - a) moderatorjev, kot so težka voda, jedrsko uporabni grafit, berilij in berilijev oksid,
  - b) konstrukcijske snovi, kot so cirkonij (brez hafnija), niobij, lantan, titan, berilij in njihovi oksidi, karbidi in druge spojine, ki se jih lahko uporabi na področju jedrske energije,
  - c) hladila, kot so helij, organske tekočine, natrij, zlitine natrija in kalija, bizmut, zlitine svinca in bizmuta.
7. Metode ločevanja izotopov:
  - a) urana,
  - b) snovi v merljivih količinah, ki se lahko uporabijo v proizvodnji jedrske energije, kot so litij 6, litij 7, dušik 15 in bor 10,
  - c) izotopov, ki se uporabljajo v majhnih količinah za raziskovalno delo.

II. Uporabna fizika na področju jedrske energije

1. Uporabna teoretična fizika:

- a) nizkoenergijske jedrske reakcije, zlasti nevtronsko inducirane reakcije,
- b) cepitev,
- c) interakcija ionizirajočega sevanja in fotonov s snovjo,
- d) teorija trdne snovi,
- e) preučevanje fuzije, s posebnim poudarkom na obnašanju ionizirane plazme pod vplivom elektromagnetnih sil in termodinamike zelo visokih temperatur.

2. Uporabna eksperimentalna fizika:

- a) enaka področja kot v točki 1 zgoraj,
- b) preučevanje lastnosti transuranskih elementov, pomembnih za jedrsko energijo.

3. Reaktorski izračuni:

- a) teoretična makroskopska nevtronska fizika,
- b) eksperimentalne nevtronske meritve: eksponentni in kritični poskusi,
- c) termodinamični izračuni in izračuni trdnosti snovi,
- d) ustrezne eksperimentalne meritve,
- e) reaktorska kinetika, krmiljenje reaktorjev in ustrezni poskusi,
- f) izračuni s področja varstva pred sevanjem in ustrezni poskusi.

III. Fizikalna kemija reaktorjev

1. Preučevanje sprememb fizikalne in kemične strukture ter spreminjanja tehničnih lastnosti raznih snovi v reaktorjih, ki jih povzročijo:

- a) toplota,
- b) lastnosti snovi, s katerimi so v stiku,
- c) mehanski dejavniki.

2. Preučevanje poslabšanja lastnosti in drugih pojavov, ki jih povzroči obsevanje v:
  - a) gorivnih elementih,
  - b) konstrukcijskih snoveh in hladilih,
  - c) moderatorjih.
3. Uporaba analitične kemije in analitične fizikalne kemije pri reaktorskih komponentah.
4. Fizikalna kemija homogenih reaktorjev: radiokemija, korozija.

IV. **Predelava radioaktivnih snovi**

1. Metode izločevanja plutonija in urana 233 iz obsevanih goriv in možna ponovna pridobitev urana ali torija.
2. Kemija in metalurgija plutonija.
3. Metode izločevanja in kemija drugih transuranskih elementov.
4. Metode izločevanja in kemija uporabnih radioizotopov:
  - a) cepitvenih proizvodov,
  - b) radioizotopov, pridobljenih z obsevanjem.
5. Zbiranje in skladiščenje neuporabnih radioaktivnih odpadkov.

V. **Uporaba radioizotopov**

Uporaba radioizotopov kot aktivnih elementov ali sledilnikov v:

- a) industriji in znanosti,
- b) zdravstvu in biologiji,
- c) kmetijstvu.

VI. **Preučevanje škodljivih vplivov sevanja na žive organizme**

1. Preučevanje detekcije in merjenja škodljivih sevanj.
2. Preučevanje ustreznih preventivnih in zaščitnih ukrepov ter ustreznih varnostnih standardov.
3. Preučevanje zdravljenja učinkov sevanja.

VII. Oprema

Preučevanje, ki se nanaša na izdelavo in izboljšanje opreme, posebej namenjene ne le za reaktorje, ampak tudi za vse industrijske in raziskovalne naprave, potrebne za zgoraj našteje raziskave. Kot primere lahko navedemo:

1. naslednje vrste mehanske opreme:

- a) črpalke za posebne tekočine,
- b) toplotni izmenjevalniki,
- c) naprave za raziskave v jedrski fiziki, kot so nevtronski spektrometri,
- d) oprema za daljinsko vodenje;

2. naslednje vrste električne opreme:

- a) inštrumenti za detekcijo in meritve sevanja, ki jih uporabljamo zlasti pri:
  - iskanju rudnin,
  - znanstvenih in tehničnih raziskavah,
  - krmiljenju reaktorjev,
  - varovanju zdravja;
- b) oprema za krmiljenje reaktorjev,
- c) nizkoenergijski pospeševalniki delcev do 10 MeV.

VIII. Ekonomski vidiki proizvodnje energije

1. Primerjalno teoretično in eksperimentalno preučevanje raznih vrst reaktorjev.
  2. Tehnično in ekonomsko preučevanje gorivnih ciklusov.
-

PRILOGA II

INDUSTRIJSKE DEJAVNOSTI IZ ČLENA 41 TE POGODBE

1. Izkopavanje uranove in torijeve rude.
  2. Koncentriranje teh rud.
  3. Kemična predelava in prečiščevanje uranovih in torijevih koncentratov.
  4. Priprava jedrskih goriv v vseh oblikah.
  5. Izdelovanje jedrskih gorivnih elementov.
  6. Izdelovanje uranovega heksafluorida.
  7. Proizvodnja obogatene urana.
  8. Predelava obsevanih goriv zaradi ločevanja nekaterih ali vseh v njem vsebovanih elementov.
  9. Proizvodnja reaktorskih moderatorjev.
  10. Proizvodnja cirkonija brez hafnija ali njegovih spojin.
  11. Jedrski reaktorji vseh vrst in za vse namene.
  12. Naprave za industrijsko predelavo radioaktivnih odpadkov, postavljene v povezavi z eno ali več napravami, navedenimi v tem seznamu.
  13. Polindustrijske naprave, namenjene pripravi na gradnjo obratov za dejavnosti iz točk 3 do vključno 10.
-

PRILOGA III

UGODNOSTI, KI SE LAHKO PODELIJO SKUPNIM PODJETJEM PO ČLENU 48 TE POGODBE

1. a) Priznavanje javnega interesa za pridobitev nepremičnin, ki so potrebne za ustanovitev skupnih podjetij v skladu z nacionalno zakonodajo.
b) Uporaba postopka razlastitve v skladu z nacionalno zakonodajo zaradi javnega interesa, da se lahko ta pridobitev nepremičnin opravi, če prijateljski sporazum ni bil dosežen.
  2. Podelitev licence bodisi z arbitražo ali po uradni dolžnosti, v skladu s členi 17 do vključno 23.
  3. Oprostitev vseh dajatev in pristojbin ob ustanovitvi skupnih podjetij ter vseh dajatev na vložena sredstva.
  4. Oprostitev vseh dajatev in pristojbin pri pridobitvi nepremičnin, pa tudi vseh pristojbin za prepis in vpis.
  5. Oprostitev vseh neposrednih davkov, ki bi sicer veljali za skupna podjetja, njihovo premoženje, sredstva in dohodek.
  6. Oprostitev vseh carin in dajatev z enakim učinkom ter vseh prepovedi in omejitev uvoza ali izvoza ekonomske ali fiskalne narave za:
    - a) znanstveni in tehnični material, razen za gradbene materiale in opremo za potrebe uprave,
    - b) snovi, ki so jih ali jih bodo obdelali v skupnih podjetjih.
  7. Olajšave na področju menjave, predvidene v členu 182(6).
  8. Izvzetje iz omejitev vstopa in bivanja za državljane držav članic, zaposlene v skupnih podjetjih, ter za njihove zakonce in vzdrževane družinske člane.
-

PRILOGA IV

SEZNAMI BLAGA IN IZDELKOV, ZA KATERE VELJAJO DOLOČBE POGlavJA IX O JEDRSKEM SKUPNEM TRGU**Seznam A¹**

Uranove rude, ki vsebujejo več kot 5 masnih odstotkov naravnega urana.

Uranova svetlica, ki vsebuje več kot 5 masnih odstotkov.

Uranov oksid.

Anorganske spojine naravnega urana razen uranovega oksida in uranovega heksafluorida.

Organske spojine naravnega urana.

Nepredelan ali predelan naravni uran.

Zlitine, ki vsebujejo plutonij.

Organske ali anorganske uranove spojine, obogatene z organskimi ali anorganskimi spojinami ali z uranom 235.

Organske ali anorganske spojine ali uran 233.

Torij, obogaten z uranom 233.

Organske ali anorganske plutonijeve spojine.

Uran, obogaten s plutonijem.

Uran, obogaten z uranom 235.

Zlitine, ki vsebujejo uran, obogaten z uranom 235 ali uranom 233.

Plutonij.

Uran 233.

Uranov heksafluorid.

Monazit.

Torijeve rude, ki vsebujejo več kot 20 masnih odstotkov torija.

Uranov torianit, ki vsebuje več kot 20 masnih odstotkov torija.

Neobdelan ali obdelan torij.

Torijev oksid.

Anorganske torijeve spojine razen torijevega oksida.

Organske torijeve spojine.

Seznam A²

Devterij in njegove spojine (vključno s težko vodo), v katerih je razmerje med številom devterijevih atomov in navadnih vodikovih atomov večje kot 1: 5 000.

Težki parafin, v katerem je razmerje med številom devterijevih atomov in navadnih vodikovih atomov večje kot 1: 5 000.

Mešanice in raztopine, v katerih je razmerje med številom devterijevih atomov in navadnih vodikovih atomov večje kot 1: 5 000.

Jedrski reaktorji.

Oprema za ločevanje uranovih izotopov s plinsko difuzijo ali drugimi postopki.

Oprema za proizvodnjo devterija, njegovih spojin (vključno s težko vodo) in derivatov ter mešanic ali raztopin, ki vsebujejo devterij, v katerem razmerje med številom devterijevih atomov in normalnih vodikovih atomov presega 1: 5 000:

- oprema, ki deluje z elektrolizo vode;
- oprema, ki deluje z destilacijo vode, tekočega vodika itd.;
- oprema, ki deluje z izmenjavo izotopov med vodikovim sulfidom in vodo zaradi spremembe temperature;
- oprema, ki deluje z uporabo drugih metod.

Oprema, posebej izdelana za kemično predelavo radioaktivnih snovi:

- oprema za ločevanje obsevanega goriva:
  - s kemijskim procesom (raztapljanje, sedimentacija, ionska izmenjava itd.),
  - s fizikalnimi procesi (frakcijska destilacija itd.);
- oprema za predelavo odpadkov;
- oprema za predelavo goriva za recikliranje.

Vozila, posebej izdelana za prevoz visokoradioaktivnih snovi:

- vagoni in vagoneti za vožnjo po tirih različnih širin,
- tovornjaki,
- motorizirana delavniška vozila za prekladanje blaga,
- priklopniki in polpriklopniki ter druga vozila brez lastnega pogona.

Zabojniki s svinčenim ščitom proti sevanju za prevoz ali skladiščenje radioaktivnih snovi.

Umetni radioaktivni izotopi in njihove anorganske ali organske spojine.

Daljinsko vodeni mehanski manipulatorji, posebej izdelani za ravnanje z visokoradioaktivnimi snovmi:

- mehanske prijemalne naprave, pritrjene ali premične, ki jih ni mogoče upravljati „ročno“.

Seznam B

(*vnos črtan*)

Litijske rude in koncentрати.

Jedrsko uporabne kovine:

- neobdelan berilij (glucinijski),
- neobdelan bizmut,
- neobdelan niobij (kolumbijski),
- neobdelan cirkonij (brez hafnija),
- neobdelan litij,
- neobdelan aluminij,
- neobdelan kalcij,
- neobdelan magnezij.

Borov trifluorid.

Brezvodna fluorovodikova kislina.

Klorov trifluorid.

Bromov trifluorid.

Litijev hidroksid.

Litijev fluorid.

Litijev klorid.

Litijev hidrid.

Litijev karbonat.

Jedrsko uporabni berilijev oksid (glucin).

Refrakcijske opeke iz jedrsko uporabnega berilijevega oksida.

Drugi refrakcijski proizvodi jedrsko uporabnega berilijevega oksida.

Umetni grafit v obliki blokov ali palic, pri katerih je vsebnost bora enaka enemu delu na milijon ali manjša, skupni mikroskopski presek za absorpcijo termičnih nevtronov pa je manjši ali enak 5 milibarnom.

Umetno ločeni stabilni izotopi.

Elektromagnetni ionski separatorji, vključno z masnimi spektrografi in masnimi spektrometri.

Reaktorski simulatorji (posebni analogni računalniki).

Daljinsko vodeni mehanski manipulatorji:

— ročno vodeni (t. j. se upravljajo „ročno“ kot orodje).

Črpalke za tekoče kovine.

Visokovakuumske črpalke.

Toplotni izmenjevalniki, posebej izdelani za jedrske elektrarne.

Inštrumenti za detekcijo sevanja (in ustrezni rezervni deli), posebej izdelani ali prilagojeni za detekcijo ali merjenje radioaktivnega sevanja, kot so alfa in beta delci, žarki gama, nevtroni in protoni, in sicer naslednji tipi:

— Geigerjevi števci in proporcionalni števci,

— inštrumenti za detekcijo ali merjenje z vgrajenimi Geiger-Müllerjevimi ali proporcionalnimi števci,

— ionizacijske celice,

- inštrumenti z vgrajenimi ionizacijskimi celicami,
- naprave za detekcijo ali merjenje sevanja za iskanje rude in za nadzor radioaktivnosti v reaktorju, zraku, vodi in zemlji,
- cevi za detekcijo nevtronov, pri katerih je uporabljen bor, borov trifluorid, vodik ali cepljiv element,
- inštrumenti za detekcijo ali merjenje z vgrajenimi cevmi za detekcijo nevtronov, pri katerih je uporabljen bor, borov trifluorid, vodik ali cepljiv element,
- scintilacijski kristali, vgrajeni ali v kovinskem ohišju (trdni scintilatorji),
- inštrumenti za detekcijo ali merjenje, ki vsebujejo tekoče, trdne ali plinske scintilatorje,
- ojačevalniki, posebej izdelani za jedrske meritve, vključno z linearnimi ojačevalniki, predojačevalniki, razdelilnimi ojačevalniki in analizatorji višine pulza,
- koincidenčne naprave za uporabo z detektorji sevanja;
- elektroskopi in elektrometri, vključno z dozimetri (razen inštrumentov za izobraževalne namene, preprostih elektroskopov s kovinskimi lističi, posebej za uporabo z medicinsko rentgensko opremo izdelanih dozimetrov, in elektrostatičnih merilnih inštrumentov),
- inštrumenti, ki lahko merijo tok, manjši od enega pikoampera,
- fotopomnoževalke s fotokatodo, ki proizvajajo tok vsaj 10 mikroamperov na lumen, pri katerih je povprečna ojačitev večja od 105, pa tudi vse druge vrste električnih pomnoževalk, ki jih aktivirajo pozitivni ioni,
- naprave za umerjanje in elektronski integracijski števcji za detektorje sevanja.

Ciklotroni, elektrostatični generatorji „Van de Graafovega“ ali „Cockcroft in Waltonovega“ tipa, linearni pospeševalniki in druge elektronuklearne naprave, ki lahko jedrskim delcem dovedejo energijo, večjo od 1 MeV.

Magneti, posebej izdelani za zgoraj omenjene naprave (ciklotrone itd.).

Cevi za pospeševanje in fokusiranje tiste vrste, ki se uporablja v masnih spektrometrih in masnih spektrografih.

Intenzivni elektronski viri pozitivnih ionov, namenjeni za uporabo s pospeševalniki delcev, masnimi spektrometri in drugimi podobnimi napravami.

Ploščato zaščitno steklo proti sevanju:

- lito ali valjano ploščato steklo (tudi steklo, ki je že med izdelavo okrepljeno z žičnimi vložki ali prevlečeno), v obliki kvadratnih ali pravokotnih plošč, brušeno ali polirano, toda ne nadalje obdelano,
- lito ali valjano ploščato steklo (brušeno, polirano, pa tudi nebrušeno, nepolirano), rezano v obliko, ki ni kvadratna ali pravokotna, ali upognjeno ali drugače obdelano (poševno rezano ali gravirano itd.),
- varnostno steklo, tudi obdelano, ki sestoji iz kaljenega ali večplastnega stekla.

Zaščitne obleke, ki ščitijo pred sevanjem ali radioaktivno kontaminacijo, izdelane:

- iz plastike,
- iz gume,
- iz impregniranih ali z zaščitnim slojem prevlečenih tkanin:
  - za moške,
  - za ženske.

Difenil (kadar je to dejansko aromatični ogljikovodik: $C_6H_5C_6H_5$).

Trifenil.

PRILOGA V

ZAČETNI RAZISKOVALNI IN IZOBRAŽEVALNI PROGRAM IZ ČLENA 215 TE POGODBE

(razveljavljena)

PROTOKOLI

PROTOKOL O VLOGI NACIONALNIH PARLAMENTOV V EVROPSKI UNIJI

VISOKE POGODBENICE SO SE

OB SKLICEVANJU na to, da je način nadzora nacionalnih parlamentov nad njihovimi vladami v zvezi z dejavnostmi Evropske unije predmet vsake ustavne ureditve in prakse vsake države članice,

Z ŽELJO, da bi spodbudile večjo udeležbo nacionalnih parlamentov pri dejavnostih Evropske unije in jim zagotovile boljše možnosti za izražanje mnenj o osnutkih zakonodajnih aktov Evropske unije, kakor tudi o drugih vprašanjih, ki bi lahko bila zanje posebnega pomena,

DOGOVORILE o naslednjih določbah, ki so priložene Pogodbi o Evropski uniji, Pogodbi o delovanju Evropske unije in Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo:

NASLOV I

OBVEŠČANJE NACIONALNIH PARLAMENTOV

Člen 1

Komisija svoje posvetovalne dokumente (zelene in bele knjige ter sporočila) ob objavi neposredno pošlje nacionalnim parlamentom. Komisija pošlje nacionalnim parlamentom tudi letni zakonodajni program in vse druge instrumente zakonodajnega načrtovanja ali politične strategije, sočasno kot Evropskemu parlamentu in Svetu.

Člen 2

Osnutki zakonodajnih aktov, ki se pošljejo Evropskemu parlamentu in Svetu, se posredujejo nacionalnim parlamentom.

Za namene tega protokola pomeni „osnutek zakonodajnega akta“ predloge Komisije, pobude skupine držav članic, pobude Evropskega parlamenta, zahteve Sodišča, priporočila Evropske centralne banke in zahteve Evropske investicijske banke za sprejetje zakonodajnega akta.

Komisija osnutke zakonodajnih aktov, ki jih predloži sama, sočasno kot Evropskemu parlamentu in Svetu neposredno pošlje nacionalnim parlamentom.

Evropski parlament osnutke zakonodajnih aktov, ki jih predloži sam, neposredno pošlje nacionalnim parlamentom.

Osnutke zakonodajnih aktov, ki jih predloži skupina držav članic, Sodišče, Evropska centralna banka ali Evropska investicijska banka, pošlje nacionalnim parlamentom Svet.

Člen 3

Nacionalni parlamenti lahko predsednikom Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije po postopku iz Protokola o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti pošljejo obrazloženo mnenje o skladnosti osnutka zakonodajnega akta z načelom subsidiarnosti.

Če osnutek zakonodajnega akta predloži skupina držav članic, predsednik Sveta obrazloženo mnenje ali obrazložena mnenja pošlje vladam teh držav članic.

Če osnutek zakonodajnega akta predloži Sodišče, Evropska centralna banka ali Evropska investicijska banka, predsednik Sveta obrazloženo mnenje ali obrazložena mnenja pošlje zadevni instituciji ali organu.

Člen 4

Od dne, ko je nacionalnim parlamentom na voljo osnutek zakonodajnega akta v uradnih jezikih Unije, do dne, ko je uvrščen na začasni dnevni red Sveta zaradi njegovega sprejetja ali sprejetja stališča po zakonodajnem postopku, mora preteči rok osmih tednov. Izjeme so možne v nujnih primerih, ki se utemeljijo v aktu ali stališču Sveta. Razen v nujnih primerih, ki so bili ustrezno utemeljeni, se v teh osmih tednih ne sme sprejeti nikakršen dogovor o osnutku zakonodajnega akta. Razen v nujnih primerih, ki so bili ustrezno utemeljeni, mora med uvrstitvijo osnutka zakonodajnega akta na začasni dnevni red Sveta in sprejetjem stališča preteči deset dni.

Člen 5

Dnevni redi in rezultati sej Sveta, vključno z zapisniki sej, na katerih je Svet razpravljajal o osnutkih zakonodajnih aktov, se sočasno kot vladam držav članic neposredno pošljejo nacionalnim parlamentom.

Člen 6

Če namerava Evropski svet uporabiti prvi ali drugi pododstavek člena 48(7) Pogodbe o Evropski uniji, se nacionalni parlamenti o pobudi Evropskega sveta obvestijo najmanj šest mesecev pred sprejetjem sklepa.

Člen 7

Računsko sodišče pošlje svoje letno poročilo v vednost nacionalnim parlamentom sočasno kot Evropskemu parlamentu in Svetu.

Člen 8

Če nacionalni parlamentarni sistem ni enodomen, se členi 1 do 7 tega protokola uporabljajo za vse domove, ki sestavljajo parlament.

NASLOV II

MEDPARLAMENTARNO SODELOVANJE

Člen 9

Evropski parlament in nacionalni parlamenti skupaj določijo, kako organizirati in spodbujati učinkovito in redno medparlamentarno sodelovanje znotraj Unije.

Člen 10

Konferenca parlamentarnih odborov za zadeve Unije lahko pripravi kakršen koli prispevek, ki ga šteje za primernega, in z njim seznaniti Evropski parlament, Svet in Komisijo. Poleg tega ta konferenca spodbuja izmenjavo informacij in najboljših praks med nacionalnimi parlamenti in Evropskim parlamentom, vključno med njihovimi specializiranimi odbori. Organizira lahko tudi medparlamentarne konference o posebnih temah, zlasti za razpravo o vprašanjih skupne zunanje in varnostne politike, vključno s skupno varnostno in obrambno politiko. Prispevki konference ne zavezujejo nacionalnih parlamentov in ne prejudicirajo njihovih stališč.

PROTOKOL O STATUTU SODIŠČA EVROPSKE UNIJE

VISOKE POGODBENICE SO SE

Z ŽELJO določiti statut Sodišča, predviden v členu 281 Pogodbe o delovanju Evropske unije,

DOGOVORILE o naslednjih določbah, ki so priložene Pogodbi o Evropski uniji, Pogodbi o delovanju Evropske unije in Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo:

Člen 1

Sodišče Evropske unije se ustanovi in deluje v skladu z določbami pogodb, Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo (Pogodba ESAE) in tega statuta.

NASLOV I

SODNIKI IN GENERALNI PRAVOBRANILCI

Člen 2

Pred nastopom funkcije vsak sodnik pred Sodiščem, ki javno zaseda priseže, da bo svoje naloge opravljal nepristransko in vestno ter da bo varoval tajnost posvetovanj Sodišča.

Člen 3

Sodniki uživajo imuniteto pred sodnimi postopki. Po prenehanju mandata še naprej uživajo imuniteto za svoja dejanja, storjena pri opravljanju uradnih dolžnosti, vključno z izgovorjenimi ali zapisanimi besedami.

Sodišče lahko odvzame imuniteto na občni seji. Kadar odločitev zadeva člana Splošnega sodišča ali specializiranega sodišča, Sodišče odloči po posvetovanju z zadevnim sodiščem.

Če je bila sodniku odvzeta imuniteta in je proti njemu sprožen kazenski postopek, mu sme soditi v kateri koli državi članici le sodišče, pristojno za sojenje sodnikom, ki pripadajo najvišji sodni oblasti v državi.

Členi 11 do 14 in člen 17 Protokola o privilegijih in imunitetah Evropske unije se uporabljajo za sodnike, generalne pravobranilce, sodnega tajnika in pomožne poročevalce Sodišča Evropske unije, ne da bi to posegalo v določbe iz prejšnjih odstavkov glede imunitete sodnikov pred sodnimi postopki.

Člen 4

Sodniki ne smejo imeti političnih ali upravnih funkcij.

Ne smejo opravljati nobene druge poklicne dejavnosti, najsibo pridobitne ali nepridobitne, razen če tega izjemoma ne odobri Svet, ki odloča z navadno večino.

Pri prevzemu svojih nalog se slovesno obvežejo, da bodo med svojim mandatom in po njegovem izteku spoštovali iz mandata izhajajoče obveznosti, zlasti dolžnost, da bodo po izteku mandata pri sprejemanju določenih imenovanj ali ugodnosti ravnali pošteno in diskretno.

V primeru dvoma odloča Sodišče. Kadar odločitev zadeva člana Splošnega sodišča ali specializiranega sodišča, Sodišče odloči po posvetovanju z zadevnim sodiščem.

Člen 5

Razen ob redni zamenjavi ali smrti dolžnosti sodnika prenehajo z njegovim odstopom.

Ko sodnik odstopi, se pismo o odstopu naslovi na predsednika Sodišča, ki ga pošlje predsedniku Sveta. Z uradnim obvestilom slednjega se mesto izprazni.

Razen v primeru uporabe člena 6 sodnik ohrani svoj mandat, dokler njegov naslednik ne nastopi svoje funkcije.

Člen 6

Sodnik je lahko razrešen ali se mu lahko odvzame pravica do pokojnine ali namesto nje odobrenih ugodnosti le, če po soglasnem mnenju sodnikov in generalnih pravobranilcev Sodišča ne izpolnjuje več zahtevanih pogojev ali obveznosti, ki izhajajo iz njegovega položaja. Zadevni sodnik pri odločanju o tem ne sodeluje. Če je ta član Splošnega sodišča ali specializiranega sodišča, Sodišče odloči po posvetovanju z zadevnim sodiščem.

Sodni tajnik sporoči odločitev Sodišča predsedniku Evropskega parlamenta in predsedniku Komisije ter o njej uradno obvesti predsednika Sveta.

V primeru odločitve o razrešitvi sodnika se mesto z uradnim obvestilom predsednika Sveta izprazni.

Člen 7

Sodnik, katerega dolžnosti prenehajo pred iztekom njegovega mandata, je nadomeščen za preostanek mandata.

Člen 8

Določbe členov 2 do 7 se uporabljajo za generalne pravobranilce.

NASLOV II

ORGANIZACIJA SODIŠČA

Člen 9

Ko se vsaka tri leta izvede delna zamenjava sodnikov, se zamenja polovica sodnikov. Če je število sodnikov neparno, je število sodnikov, ki se jih zamenja, izmenično število, ki je prvo nad eno polovico števila sodnikov, in število, ki je prvo pod eno polovico.

Prvi odstavek se uporabi tudi pri delni zamenjavi generalnih pravobranilcev, ki se izvede vsaka tri leta

Člen 9a

Sodniki izmed sebe izvolijo predsednika in podpredsednika Sodišča za dobo treh let. Lahko sta ponovno izvoljena.

Podpredsednik v skladu s pogoji iz poslovnika pomaga predsedniku. Predsednika nadomešča, ko je ta zadržan ali ko je funkcija predsednika nezasedena.

Člen 10

Sodni tajnik pred Sodiščem priseže, da bo svoje naloge opravljal nepristransko in vestno ter da bo varoval tajnost posvetovanj Sodišča.

Člen 11

Sodišče poskrbi za nadomeščanje sodnega tajnika, kadar je ta zadržan.

Člen 12

Sodišču se dodelijo uradniki in drugi uslužbenci, ki zagotavljajo njegovo delovanje. Odgovorni so sodnemu tajniku, ki je podrejen predsedniku.

Člen 13

Na zahtevo Sodišča lahko Evropski parlament in Svet po rednem zakonodajnem postopku predvidita imenovanje pomožnih poročevalcev in določita pravila, ki urejajo njihov položaj. Pod pogoji, določenimi v poslovniku, lahko pomožni poročevalci sodelujejo pri pripravljanih poizvedbah v postopkih, ki tečejo pred Sodiščem, in sodelujejo s sodnikom poročevalcem.

Pomožne poročevalce, ki so izbrani med osebami, katerih neodvisnost je nedvomna in ki imajo ustrezne pravne kvalifikacije, imenuje Svet, ki odloča z navadno večino. Pred Sodiščem prisežejo, da bodo svoje naloge opravljali nepristransko in vestno ter da bodo varovali tajnost posvetovanj Sodišča.

Člen 14

Sodniki, generalni pravobranilci in sodni tajnik so dolžni prebivati v kraju, kjer ima Sodišče svoj sedež.

Člen 15

Sodišče stalno zaseda. Trajanje sodnih počitnic določi Sodišče ob upoštevanju potreb svojega poslovanja.

Člen 16

Sodišče oblikuje senate, ki jih sestavljajo trije in pet sodnikov. Sodniki izvolijo predsednike senatov med svojimi člani. Predsedniki senatov petih sodnikov so izvoljeni za tri leta. Ponovno so lahko izvoljeni enkrat.

Veliki senat sestavlja petnajst sodnikov. Predseduje mu predsednik Sodišča. Člani velikega senata so tudi podpredsednik Sodišča in, v skladu s pogoji iz poslovnika, trije predsedniki senatov petih sodnikov in drugi sodniki.

Sodišče zaseda v velikem senatu, kadar to zahteva država članica ali institucija Unije kot stranka v postopku.

Sodišče zaseda na občni seji, kadar so mu predložene zadeve v skladu s členi 228(2), 245(2), 247 ali 86(6) Pogodbe o delovanju Evropske unije.

Poleg tega lahko Sodišče, če meni, da je zadeva izjemnega pomena, po nastopu generalnega pravobranilca odloči, da se zadeva predloži na občno sejo.

Člen 17

Sodišče lahko veljavno odloča le v sestavi lihega števila sodnikov.

Odločitve senatov treh ali petih sodnikov so veljavne le, če jih sprejmejo trije sodniki.

Odločitve velikega senata so veljavne le, če je navzočih enajst sodnikov.

Odločitve občne seje so veljavne le, če je navzočih sedemnajst sodnikov.

Če je eden od sodnikov senata zadržan, se lahko pod pogoji, določenimi v poslovniku, pozove v senat sodnik iz drugega senata.

Člen 18

Sodniki ali generalni pravobranilci ne smejo sodelovati pri odločanju o posamezni zadevi, pri kateri so predhodno sodelovali kot zastopniki, svetovalci ali odvetniki ene od strank ali o kateri so podali mnenje kot člani sodišča, preiskovalne komisije ali v kateri koli drugi funkciji.

Če sodnik ali generalni pravobranilec iz kakšnega posebnega razloga meni, da ne more sodelovati pri odločanju ali preiskavi v določeni zadevi, o tem obvesti predsednika. Če predsednik iz kakšnega posebnega razloga meni, da sodnik ali generalni pravobranilec ne bi smel sodelovati pri ali odločati o določeni zadevi, ga o tem obvesti.

O vseh težavah pri uporabi tega člena odloča Sodišče.

Stranka ne more zahtevati spremembe sestave Sodišča ali enega njegovih senatov zaradi državljanstva sodnika ali zato, ker v sestavi Sodišča ali senata ni sodnika, ki bi imel enako državljanstvo kakor ta stranka.

NASLOV III

POSTOPEK PRED SODIŠČEM

Člen 19

Države članice in institucije Unije pred Sodiščem zastopa zastopnik, ki je imenovan za vsako zadevo posebej; zastopniku lahko pomaga svetovalac ali odvetnik.

Države podpisnice Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru, ki niso države članice, ter v tem sporazumu navedeni nadzorni organ EFTA, so zastopani na enak način.

Druge stranke mora zastopati odvetnik.

Le odvetnik, ki je vpisan v imenik odvetnikov v eni od držav članic ali drugi državi, ki je podpisnica Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru, lahko pred Sodiščem zastopa stranko ali ji pomaga.

Ti zastopniki, svetovalci in odvetniki uživajo pri zastopanju na Sodišču pravice in jamstva, potrebna za neodvisno opravljanje svojih nalog, pod pogoji, ki jih določa poslovnik.

Sodišče ima glede svetovalcev in odvetnikov, ki nastopajo pred njim, pooblastila, ki so običajna za sodišča, pod pogoji, določenimi v poslovniku.

Univerzitetni profesorji, ki so državljani držav članic, katerih zakonodaja jim priznava pravico zastopanja na sodišču, uživajo pred Sodiščem enake pravice, kot jih ta člen priznava odvetnikom.

Člen 20

Postopek pred Sodiščem ima dva dela, pisnega in ustnega.

Pisni postopek zajema posredovanje tožb, navedb o zadevi, odgovorov na tožbo in izjav, pa tudi morebitnih replik kot tudi vseh dokazil in dokumentov, ki to podpirajo, ali njihovih overjenih kopij, strankam in tistim institucijam Unije, katerih odločitve so predmet spora.

Posredovanje opravlja sodni tajnik v zaporedju in rokih, ki so določeni v poslovniku.

Ustni postopek zajema zaslišanje zastopnikov, svetovalcev in odvetnikov, ki ga opravi Sodišče, ter poslušanje sklepnih predlogov generalnega pravobranilca, po potrebi pa tudi zaslišanje prič in izvedencev.

Če Sodišče meni, da zadeva ne odpira nobenega novega pravnega vprašanja, lahko po nastopu generalnega pravobranilca sklene, da se o zadevi odloča brez sklepnega predloga generalnega pravobranilca.

Člen 21

Zadeva se predloži Sodišču s tožbo, naslovljeno na sodnega tajnika. Tožba mora vsebovati ime in stalni naslov tožnika ter zaposlitev podpisanega, ime stranke ali strank, proti katerim je tožba vložena, predmet spora, zahtevki in kratek povzetek tožbenih razlogov.

Tožbi mora biti priložen, kjer je to primerno, akt, katerega razveljavitev se zahteva, ali v okoliščinah iz člena 265 Pogodbe o delovanju Evropske unije dokazilo z datumom, ko je bila institucija v skladu z navedenim členom pozvana k ukrepanju. Če ta dokazila niso priložena tožbi, sodni tajnik zadevno stranko pozove, naj jih predloži v razumnem roku, pri čemer pa tožba ne more biti zavržena niti v primeru, če dokazila niso predložena po izteku roka, predpisanega za vložitev tožbe.

Člen 22

Zadeva, ki jo ureja člen 18 Pogodbe ESAE se predloži Sodišču s pritožbo, ki je naslovljena na sodnega tajnika. Pritožba mora vsebovati ime in stalni naslov pritožnika ter zaposlitev podpisanega, sklic na odločbo, proti kateri je pritožba vložena, imena nasprotnih strank, predmet spora, zahtevki in kratek povzetek pritožbenih razlogov.

Pritožbi mora biti priložena overjena kopija odločbe Arbitražnega odbora, ki se izpodbija.

Če Sodišče pritožbo zavrne, postane odločba Arbitražnega odbora pravnomočna.

Če Sodišče razveljavi odločbo Arbitražnega odbora, lahko slednji na pobudo ene od strank v postopku po potrebi o zadevi ponovno odloča. Vezan je na vse odločitve Sodišča o pravnih vprašanjih.

Člen 23

V zadevah iz člena 267 Pogodbe o delovanju Evropske unije mora sodišče države članice, ki prekine svoj postopek in predloži zadevo Sodišču, o svoji odločitvi uradno obvestiti Sodišče. Sodni tajnik Sodišča o tej odločitvi nato obvesti zadevne stranke, države članice in Komisijo, ter institucijo, organ, urad ali agencijo Unije, ki je sprejela akt, katerega veljavnost ali razlaga je predmet spora.

V dveh mesecih od tega uradnega obvestila smejo stranke, države članice, Komisija in, kjer je to primerno, institucija, organ, urad ali agencija Unije, ki je sprejela akt, katerega veljavnost ali razlaga je predmet spora, predložiti Sodišču navedbe o zadevi ali pisne izjave.

V primerih iz člena 267 Pogodbe o delovanju Evropske unije, sodni tajnik Sodišča o odločitvi nacionalnega sodišča obvesti tudi države podpisnice Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru, ki niso države članice, ter v tem sporazumu navedeni nadzorni organ EFTA, ki lahko v dveh mesecih od uradnega obvestila predložijo Sodišču navedbe o zadevi ali pisne izjave, če odločitev zadeva eno od področij uporabe tega sporazuma.

Če sporazum, ki ga Svet sklene z eno ali več tretjimi državami glede določenega področja, določa, da lahko te države predložijo navedbe o zadevi ali pisne izjave, kadar sodišče katere od držav članic Sodišču v predhodno odločanje predloži vprašanje, ki zadeva področje uporabe tega sporazuma, se odločitev nacionalnega sodišča, ki vsebuje to vprašanje, uradno sporoči tudi zadevnim tretjim državam. V dveh mesecih od takega uradnega obvestila navedene države lahko Sodišču predložijo zaznamke ali pisne izjave.

Člen 23a (*)

S Poslovníkom se lahko predvidi hitri postopek, za obravnavanje predlogov za sprejetje predhodnih odločb, ki se nanašajo na območje svobode, varnosti in pravice, pa nujni postopek.

Pri teh postopkih se lahko za predložitev vlog ali pisnih stališč predvidi rok, ki je krajši od roka, določenega v členu 23, z odstopanjem od četrtega odstavka člena 20 pa se lahko predvidi tudi, da ni sklepnih predlogov generalnega pravobranilca.

(*) Člen vstavljen s Sklepom 2008/79/ES, Euratom (UL L 24, 29.1.2008, str. 42).

V nujnem postopku se lahko poleg tega predvidi tudi omejitev strank in drugih udeležencev iz člena 23 statuta, ki lahko predložijo vloge ali pisna stališča, in da se v izjemno nujnih primerih pisni postopek ne opravi.

Člen 24

Sodišče lahko od strank zahteva, da priskrbijo vse dokumente in podatke, ki so po njegovem mnenju zaželeni. O vsaki zavrnitvi naredi Sodišče uradni zaznamek.

Sodišče lahko tudi od držav članic in institucij, organov, uradov ali agencij, ki niso stranke v postopku, zahteva vse podatke, ki so po njegovem mnenju potrebni v postopku.

Člen 25

Sodišče lahko kadar koli zaupa pripravo izvedenskega mnenja posameznikom, združenjem oseb, uradom, odborom ali drugim organizacijam po njegovi izbiri.

Člen 26

Priče so lahko zaslišane pod pogoji, določenimi v poslovniku.

Člen 27

Glede prič, ki izostanejo od pričanja, ima Sodišče pooblastila, ki so v takih primerih splošno priznana sodiščem, in lahko naloži denarne kazni pod pogoji, določenimi v poslovniku.

Člen 28

Priče in izvedenci se lahko zaslišijo pod prisego v obliki, kakršna je določena s poslovníkom, ali v skladu z nacionalno zakonodajo države, iz katere je priča ali izvedenec.

Člen 29

Sodišče lahko odredi, da pričo ali izvedenca zasliši sodišče v kraju njegovega stalnega prebivališča.

Odredba se pošlje pristojnemu sodišču v izvrševanje pod pogoji, določenimi v poslovníku. Dokumenti, sestavljeni pri izpolnjevanju zaprosila za pravno pomoč, se pod enakimi pogoji vrnejo Sodišču.

Stroške nosi Sodišče, vendar pa to ne posega v njegovo pravico, da jih, kjer je to primerno, naloži strankam.

Člen 30

Država članica obravnava vsako kršitev prisege priče ali izvedenca enako, kot če bi bilo kaznivo dejanje storjeno pred enim od njenih sodišč, pristojnih za civilne zadeve. Na podlagi ovadbe Sodišča zadevna država članica preganja kršilca pred svojim pristojnim sodiščem.

Člen 31

Obravnave Sodišča so javne, razen če Sodišče po uradni dolžnosti ali na predlog strank iz tehtnih razlogov odloči drugače.

Člen 32

Na obravnavah lahko Sodišče zasliši izvedence, priče in same stranke. Slednje lahko naslavljajo Sodišče le prek svojih predstavnikov.

Člen 33

O vsaki obravnavi se sestavi zapisnik, ki ga podpišeta predsednik in sodni tajnik.

Člen 34

Seznam obravnav določi predsednik.

Člen 35

Posvetovanja Sodišča so in ostanejo tajna.

Člen 36

Sodbe so obrazložene. V njih so navedena imena sodnikov, ki so odločali.

Člen 37

Sodbe podpišeta predsednik in sodni tajnik. Preberejo se javno.

Člen 38

Sodišče odloča o stroških.

Člen 39

Predsednik Sodišča lahko po skrajšanem postopku, ki po potrebi odstopa od nekaterih pravil tega statuta in je določen v poslovniku, odloča o vlogah za odložitev izvršitve iz člena 278 Pogodbe o delovanju Evropske unije in člena 157 Pogodbe ESAE ali za sprejetje začasnih odredb v skladu s členom 279 Pogodbe o delovanju Evropske unije ali za odložitev izvršbe v skladu s četrtem odstavkom člena 299 Pogodbe o delovanju Evropske unije ali tretjim odstavkom člena 164 Pogodbe ESAE.

Pooblastila iz prvega odstavka lahko pod pogoji, določenimi v poslovniku, izvršuje podpredsednik Sodišča.

Predsednika in podpredsednika v primeru zadržanosti nadomešča drug sodnik pod pogoji, določenimi v poslovniku.

Odredba predsednika ali sodnika, ki ga nadomešča, je začasna in v nobenem primeru ne vpliva na odločitev Sodišča o vsebini zadeve.

Člen 40

Države članice in institucije Unije se lahko pridružijo postopku, ki teče pred Sodiščem.

Enako velja za vse organe, urade in agencije Unije ter osebe, ki lahko izkažejo upravičen interes za rešitev Sodišču predložene zadeve. Fizične ali pravne osebe se ne morejo pridružiti v zadevah med državami članicami, med institucijami Unije ali med državami članicami na eni strani, in institucijami Unije na drugi strani.

Brez poseganja v drugi odstavek se lahko države podpisnice Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru, ki niso države članice, ter v tem sporazumu navedeni nadzorni organ EFTA pridružijo postopku, ki teče pred Sodiščem, če ta zadeva eno od področij uporabe tega sporazuma.

Z vlogo za pridružitvev postopku se lahko podpre le zahtevek ene od strank.

Člen 41

Če tožena stranka, ki je bila k temu pravilno vabljena, ne predloži pisnega odgovora na tožbo, se sodba izda v njeno škodo zaradi izostanka. Pritožba zoper sodbo se lahko vloži v enem mesecu po uradnem obvestilu o njej. Če Sodišče na odloči drugače, pritožba ne zadrži izvršitve sodbe zaradi izostanka.

Člen 42

Države članice, institucije, organi, uradi ali agencije Unije in vse druge fizične ali pravne osebe lahko v primerih in pod pogoji, določenimi v poslovniku, sprožijo postopek tretje stranke, s katerim lahko ugovarjajo zoper sodbo, ki je bila izdana v zadevi, pri kateri same niso bile udeležene, sodba pa škodi njihovim pravicam.

Člen 43

V primeru nejasnosti pomena ali posledic sodbe mora Sodišče na zahtevo stranke ali institucije Unije, ki ima upravičen interes, dati razlago.

Člen 44

Obnovo postopka se lahko pri Sodišču zahteva le v primeru, da se odkrije novo dejstvo odločilnega pomena, ki je bilo pred izrekom sodbe neznano Sodišču in stranki, ki zahteva obnovo.

Obnova postopka se začne z odločbo, v kateri Sodišče izrecno ugotavlja obstoj novega dejstva in priznava, da je to dejstvo takšno, da je lahko podlaga za obnovo postopka, in izjavlja, da je zahteva iz teh razlogov dopustna.

Po poteku 10 let od dneva izreka sodbe ni več mogoče vložiti zahteve za obnovo postopka.

Člen 45

Roki, ki upoštevajo oddaljenost, se določijo s poslovnikom.

Potek roka ne škoduje pravicam, če zadevna stranka dokaže obstoj nepredvidenih okoliščin ali višje sile.

Člen 46

Tožbe proti Uniji v zadevah, ki izhajajo iz nepogodbene odgovornosti, zastarajo po petih letih od nastanka kršitve. Zastaralni rok se prekine, če se pri Sodišču vloži tožba ali če je oškodovanec predhodno naslovil svojo zahtevo na pristojno institucijo Unije. V tem primeru je treba postopek sprožiti v dvomesečnem roku, predvidenem v členu 263 Pogodbe o delovanju Evropske unije; kjer je to primerno, se uporabljajo določbe drugega odstavka člena 265 Pogodbe o delovanju Evropske unije.

Ta člen se uporablja tudi za tožbe proti Evropski centralni banki v zadevah, ki izhajajo iz nepogodbene odgovornosti.

NASLOV IV

SPLOŠNO SODIŠČE

Člen 47

Prvi odstavek člena 9, člen 9a, člen 14 in člen 15, prvi, drugi, četrti in peti odstavek člena 17 ter člen 18 se uporabljajo za Splošno sodišče in njegove člane

Četrti odstavek člena 3 ter členi 10, 11 in 14 se *mutatis mutandis* uporabljajo za sodnega tajnika Splošnega sodišča.

Člen 48

Splošno sodišče ima:

- a) 40 sodnikov od 25. decembra 2015;
- b) 47 sodnikov od 1. septembra 2016;
- c) dva sodnika na državo članico od 1. septembra 2019.

Člen 49

Člani Splošnega sodišča so lahko pozvani k opravljanju naloge generalnega pravobranilca.

Dolžnost generalnega pravobranilca je, da popolnoma nepristransko in neodvisno javno predstavi obrazložene sklepne predloge o zadevah, predloženih Splošnemu sodišču, zato da bi slednjemu pomagal pri opravljanju njegove naloge.

Merila za izbiro takšnih zadev in postopki za imenovanje generalnih pravobranilcev so določeni v poslovniku Splošnega sodišča.

Član, ki je pozvan k opravljanju naloge generalnega pravobranilca v neki zadevi, ne sme sodelovati pri odločanju o njej.

Člen 50

Splošno sodišče zaseda v senatih treh ali petih sodnikov. Sodniki izvolijo predsednike senatov med svojimi člani. Predsedniki senatov petih sodnikov so izvoljeni za tri leta. Ponovno so lahko izvoljeni enkrat.

Sestavo senatov in dodelitev zadev ureja poslovnik. V nekaterih primerih, ki jih ureja poslovnik, lahko Splošno sodišče odloča na občni seji ali pa odloča sodnik posameznik.

Poslovnik lahko določa tudi, da Splošno sodišče zaseda v velikem senatu v zadevah in pod pogoji, navedenimi v njem.

Člen 51

Z odstopanjem od pravila iz člena 256(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije je pristojnost za tožbe iz členov 263 in 265 Pogodbe o delovanju Evropske unije pridržana za Sodišče, če jih države članice vložijo zoper:

- (a) ukrepanje ali opustitev ukrepanja Evropskega parlamenta ali Sveta ali obeh institucij, kadar odločata skupaj, razen glede:
- sklepov, ki jih Svet sprejme na podlagi tretjega pododstavka člena 108(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije,
  - aktov Sveta, sprejetih na podlagi uredbe Sveta o ukrepih za zaščito trgovine v smislu člena 207 Pogodbe o delovanju Evropske unije,
  - aktov Sveta, s katerimi Svet uresničuje izvedbena pooblastila v skladu s členom 291(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije;

(b) ukrepanje ali opustitev ukrepanja Komisije na podlagi člena 331(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije.

Sodišču je pridržana pristojnost tudi za tožbe na podlagi istih členov, ki jih vloži institucija Unije zoper ukrepanje ali opustitev ukrepanja Evropskega parlamenta in Sveta ali obeh, kadar odločata skupaj, ali Komisije ali ki jih vloži institucija Unije zoper ukrepanje ali opustitev ukrepanja Evropske centralne banke.

Člen 52

Predsednik Sodišča in predsednik Splošnega sodišča v medsebojnem soglasju določita, na kakšen način uradniki in drugi uslužbenci Sodišča opravljajo naloge za Splošno sodišče, da bi tako zagotovili njegovo delovanje. Nekateri uradniki ali drugi uslužbenci so odgovorni sodnemu tajniku Splošnega sodišča, ki je podrejen predsedniku Splošnega sodišča.

Člen 53

Postopek pred Splošnim sodiščem ureja naslov III.

V njegovem poslovniku se po potrebi določijo nadaljnje in podrobnejše določbe glede postopka. Poslovník lahko odstopa od četrtega odstavka člena 40 in člena 41, da bi bile upoštevane posebnosti spora na področju intelektualne lastnine.

Ne glede na četrty odstavek člena 20 lahko generalni pravobranilec svoje obrazložene sklepne predloge da v pisni obliki.

Člen 54

Če je vloga ali drug procesni dokument, naslovljen na Splošno sodišče, pomotoma vložen pri sodnem tajniku Sodišča, ga ta nemudoma pošlje sodnemu tajniku Splošnega sodišča; prav tako, če je vloga ali drug procesni dokument, naslovljen na Sodišče, pomotoma vložen pri sodnem tajniku Splošnega sodišča, ga ta nemudoma pošlje sodnemu tajniku Sodišča.

Če Splošno sodišče ugotovi, da ni pristojno za obravnavanje in odločanje o tožbi, za katero je pristojno Sodišče, jo odstopi Sodišču; prav tako, če Sodišče ugotovi, da je za tožbo pristojno Splošno sodišče, jo odstopi Splošnemu sodišču, to pa ne more odkloniti pristojnosti.

Če so Sodišču in Splošnemu sodišču predložene zadeve, kjer je predmet enak, kjer se postavlja enako vprašanje razlage ali odloča o veljavnosti istega akta, lahko Splošno sodišče po zaslišanju strank postopek prekine, dokler Sodišče ne izda sodbe, oziroma, kadar je tožba vložena na podlagi člena 263 Pogodbe o delovanju Evropske unije, se lahko Splošno sodišče izreče za nepristojno, s čimer omogoči Sodišču, da odloči o takih tožbah. V enakih okoliščinah lahko tudi Sodišče prekine postopek; v tem primeru se postopek pred Splošnim sodiščem nadaljuje.

Če država članica in institucija Unije izpodbijata isti akt, se Splošno sodišče izreče za nepristojno, da bi lahko Sodišče razsodilo o teh tožbah.

Člen 55

Sodni tajnik Splošnega sodišča o končnih odločitvah Splošnega sodišča, delnih odločitvah o vsebinskih vprašanjih, odločitvah o procesnih vprašanjih glede nepristojnosti ali nedopustnosti obvesti vse stranke ter države članice in institucije Unije, četudi se niso pridružile postopku pred Splošnim sodiščem.

Člen 56

Pri Sodišču se lahko vloži pritožba v dveh mesecih po uradnem obvestilu o odločbi, proti kateri je pritožba vložena, proti končnim odločitvam Splošnega sodišča in delnim odločitvam tega sodišča o vsebinskih vprašanjih ali odločitvam o procesnih vprašanjih glede nepristojnosti ali nedopustnosti.

Takšno pritožbo lahko vloži katera koli stranka, ki v celoti ali delno ni uspela s svojimi sklepnimi predlogi. Tisti, ki so se postopku pridružili, razen držav članic in institucij Unije, pa lahko vložijo takšno pritožbo le, če jih odločitev Splošnega sodišča neposredno prizadeva.

Razen v zadevah, ki se nanašajo na spore med Unijo in njenimi uslužbenci, lahko pritožbo vložijo tudi države članice in institucije Unije, ki se niso pridružile postopku pred Splošnim sodiščem. Te države članice in institucije so v enakem položaju kot države članice ali institucije, ki so se pridružile postopku na prvi stopnji.

Člen 57

Vsakdo, čigar vlogo za pridružitvev postopku je Splošno sodišče zavrnilo, se lahko v dveh mesecih po uradnem obvestilu o odločitvi o zavrnitvi vloge pritoži na Sodišče.

Stranke v postopku se lahko pritožijo na Sodišče glede vseh odločitev Splošnega sodišča, sprejetih na podlagi člena 278 ali člena 279 ali četrtega odstavka člena 299 Pogodbe o delovanju Evropske unije ali člena 157 ali tretjega odstavka člena 164 Pogodbe ESAE, v dveh mesecih po uradnem obvestilu o njih.

Pritožba iz prvih dveh odstavkov tega člena se obravnava in se o njej odloča v skladu s postopkom iz člena 39.

Člen 58

Pritožba na Sodišče je omejena na pravna vprašanja. Lahko se vloži zaradi nepristojnosti Splošnega sodišča, zaradi kršitve postopka pred tem sodiščem, ki škoduje interesom pritožnika, pa tudi zaradi kršitve zakonodaje Unije s strani Splošnega sodišča.

Pritožba ni dovoljena glede stroškov in njihove višine.

Člen 59

Če je pritožba vložena proti odločitvi Splošnega sodišča, ima postopek pred Sodiščem pisni in ustni del. Sodišče lahko v skladu s pogoji, določenimi v poslovniku, po zaslišanju generalnega pravobranilca in strank odloči brez ustnega postopka.

Člen 60

Brez poseganja v člena 278 in 279 Pogodbe o delovanju Evropske unije ali člena 157 Pogodbe ESAE pritožba nima odložilnega učinka.

Z odstopanjem od člena 280 Pogodbe o delovanju Evropske unije začnejo odločitve Splošnega sodišča, s katerimi se neka uredba razglasi za nično, veljati šele z datumom poteka roka iz prvega odstavka člena 56 tega statuta ali, če je bila v tem roku vložena pritožba, z datumom njene zavrnitve, vendar brez poseganja v pravico stranke, da skladno s členoma 278 in 279 Pogodbe o delovanju Evropske unije ali člena 157 Pogodbe ESAE pri Sodišču zaprosi za začasno odložitev učinkov uredbe, ki je bila razglašena za nično, ali za uvedbo drugečasne odredbe.

Člen 61

Če je pritožba utemeljena, Sodišče razveljavi odločitev Splošnega sodišča. Če stanje postopka to dovoljuje, lahko samo dokončno odloči o zadevi ali pa jo vrne v razsojanje Splošnemu sodišču.

Če je zadeva vrnjena Splošnemu sodišču, je to sodišče glede pravnih vprašanj vezano na odločitev Sodišča.

Če je pritožba, ki jo vložita država članica ali institucija Unije, ki se nista pridružili postopku pred Splošnim sodiščem, utemeljena, lahko Sodišče, če meni, da je to potrebno, navede, kateri učinki razveljavljene odločitve Splošnega sodišča naj se za stranke v sporu štejejo za dokončne.

Člen 62

Če v primerih iz člena 256(2) in (3) Pogodbe o delovanju Evropske unije prvi generalni pravobranilec meni, da obstaja resno tveganje za enotnost ali doslednost prava Unije, lahko predlaga, da Sodišče preuči odločitev Splošnega sodišča.

Predlog mora biti dan v enem mesecu po izdaji odločitve Splošnega sodišča. V enem mesecu po prejemu predloga prvega generalnega pravobranilca Sodišče sklene, ali je treba odločitev ponovno preučiti ali ne.

Člen 62a

Sodišče odloča o vprašanjih, ki so predmet revizije, po hitrem postopku na podlagi spisa, ki mu ga posreduje Splošno sodišče.

Udeleženci iz člena 23 tega statuta in v primerih iz člena 256(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije tudi stranke v postopku pred Splošnim sodiščem, imajo pravico Sodišču predložiti navedbe ali pisne izjave o vprašanjih, ki so predmet revizije, v za ta namen predvidenem roku.

Sodišče lahko sklene, da pred sprejemom odločitve uvede ustni postopek.

Člen 62b

V primerih iz člena 256(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije, brez poseganja v člena 278 in 279 Pogodbe o delovanju Evropske unije, predlog za revizijo in odločitev o uvedbi revizijskega postopka nimata odložilnega učinka. Če Sodišče ugotovi, da odločitev Splošnega sodišča škoduje enotnosti ali doslednosti prava Unije, zadevo vrne v odločanje Splošnemu sodišču, ki je glede pravnih vprašanj vezano na odločitev Sodišča; Sodišče lahko navede katere učinke odločitve Splošnega sodišča, je treba šteti za dokončne za stranke v sporu. Vendar Sodišče odloča dokončno, če, ob upoštevanju ugotovitev revizije, rešitev spora izhaja iz ugotovljenega dejanskega stanja, na katerem je Splošno sodišče utemeljilo svojo odločitev.

Če v primerih iz člena 256(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije ni predlogov za revizijo ali odločitve o uvedbi revizijskega postopka, začne odgovor ali več odgovorov Splošnega sodišča na predložena vprašanja učinkovati po izteku rokov, določenih v ta namen v drugem odstavku člena 62. V primeru uvedbe revizijskega postopka začne odgovor ali več odgovorov, ki so predmet revizije, učinkovati, če Sodišče ne odloči drugače, po koncu tega postopka. Če Sodišče ugotovi, da odločitev Splošnega sodišča škoduje enotnosti ali doslednosti prava Unije, odgovor Sodišča na vprašanja, ki so predmet revizije, nadomesti odgovor Splošnega sodišča.

NASLOV IVa

SPECIALIZIRANA SODIŠČA

Člen 62c

Določbe o pristojnostih, sestavi, organizaciji in postopku specializiranih sodišč, ustanovljenih na podlagi člena 257 Pogodbe o delovanju Evropske unije, so priložene k temu statutu.

Evropski parlament in Svet lahko v skladu s členom 257 Pogodbe o delovanju Evropske unije odločita, da se specializiranim sodiščem dodelijo začasni sodniki za nadomeščanje v primeru odsotnosti sodnikov, ki sicer niso v stanju invalidnosti, ki se šteje za popolno, vendar dolgotrajno ne morejo sodelovati pri reševanju zadev. V takem primeru Evropski parlament in Svet določita pogoje za imenovanje začasnih sodnikov, njihove pravice in dolžnosti, podrobna pravila o opravljanju njihovih nalog in okoliščine, v katerih bodo prenehali opravljati te naloge.

NASLOV V

KONČNE DOLOČBE*Člen 63*

Poslovnika Sodišča in Splošnega sodišča vključujeta vse določbe, ki so potrebne za uporabo in po potrebi za dopolnitev tega statuta.

Člen 64

Pravila o jezikovni ureditvi na Sodišču Evropske unije se določijo z uredbo, ki jo Svet sprejme soglasno. Ta uredba se sprejme bodisi na zahtevo Sodišča in po posvetovanju s Komisijo in Evropskim parlamentom ali na predlog Komisije in po posvetovanju s Sodiščem in Evropskim parlamentom.

Dokler se ne sprejmejo ta pravila, se še naprej uporabljajo določbe poslovnika Sodišča in Splošnega sodišča o ureditvi vprašanja jezikov. Z odstopanjem od členov 253 in 254 Pogodbe o delovanju Evropske unije se te določbe lahko spremenijo ali razveljavijo le s soglasno odobritvijo Sveta.

PRILOGA I

SODIŠČE ZA USLUŽBENCE EVROPSKE UNIJE

Člen 1

Sodišče za uslužbence Evropske unije, v nadaljnjem besedilu „Sodišče za uslužbence“, izvršuje na prvi stopnji pristojnost za odločanje v sporih med Unijo in njenimi uslužbenci na podlagi člena 270 Pogodbe o delovanju Evropske unije, vključno s spori med organi, uradi ali agencijami in njihovim osebjem, za katere je pristojnost dodeljena Sodišču Evropske unije.

Člen 2

1. Sodišče za uslužbence sestavlja sedem sodnikov. Svet lahko na zahtevo Sodišča s kvalificirano večino število sodnikov poveča.

Sodniki so imenovani za dobo šest let. Sodniki, ki jim mandat poteče, so lahko ponovno imenovani.

Prosto mesto se zapolni z imenovanjem novega sodnika za dobo šest let.

2. Poleg sodnikov iz prvega pododstavka odstavka 1 se imenujejo začasni sodniki za nadomeščanje odsotnosti sodnikov, ki sicer niso v stanju invalidnosti, ki se šteje za popolno, vendar dolgotrajno ne morejo sodelovati pri reševanju zadev.

Člen 3

1. Sodnike imenuje Svet, ki po posvetovanju z odborom, predvidenim v tem členu, odloča v skladu s četrtem odstavkom člena 257 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Svet pri imenovanju sodnikov zagotovi uravnoteženo sestavo Sodišča za uslužbence, tako da se med državljani držav članic izberejo sodniki iz kar najširšega možnega geografskega območja in se upoštevajo zastopani nacionalni pravni sistemi.

2. Kandidira lahko vsakdo, ki ima državljanstvo Unije in izpolnjuje pogoje iz četrtega odstavka člena 257 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Svet, ki odloča na priporočilo Sodišča, določi pogoje in podrobnosti za predložitev in obravnavo kandidatur.

3. Ustanovi se odbor, ki ga sestavlja sedem osebnosti, izbranih med nekdanjimi člani Sodišča in Splošnega sodišča ter priznanimi pravniki. O imenovanju članov odbora in pravilih za njegovo delovanje odloči Svet na priporočilo predsednika Sodišča.

4. Odbor poda mnenje o ustreznosti kandidatov za izvrševanje sodniške funkcije v okviru Sodišča za uslužbence. Odbor temu mnenju priloži seznam kandidatov z najustreznejšimi izkušnjami na visoki ravni. Seznam mora vsebovati vsaj dvakrat več kandidatov, kot znaša število sodnikov, ki jih mora Svet imenovati.

Člen 4

1. Sodniki med svojimi člani imenujejo predsednika Sodišča za uslužbence za dobo treh let. Lahko je ponovno imenovan.

2. Sodišče za uslužbence zaseda v senatih treh sodnikov. Sodišče za uslužbence lahko v določenih primerih, ki jih ureja njegov poslovnik, odloča na občni seji, v senatu petih sodnikov ali pa odloča sodnik posameznik.

3. Predsednik Sodišča za uslužbence predseduje občni seji in senatu petih sodnikov. Predsedniki senatov treh sodnikov se imenujejo, kot določa odstavek 1. Če je predsednik Sodišča za uslužbence dodeljen senatu treh sodnikov, temu senatu predseduje.
4. Pristojnosti in sklepčnost občne seje ter sestavo senatov in dodelitev zadev senatom ureja poslovnik.

Člen 5

Členi 2 do 6, 14, 15 ter prvi, drugi in peti odstavek člena 17 ter člen 18 statuta Sodišča Evropske unije se uporabljajo za Sodišče za uslužbence in njegove člane.

Prisega iz člena 2 statuta se izreče pred Sodiščem in odločitve iz členov 3, 4 in 6 Sodišče sprejme po posvetovanju s Sodiščem za uslužbence.

Člen 6

1. Sodišču za uslužbence pomagajo službe Sodišča in Splošnega sodišča. Predsednik Sodišča ali, če je to primerno, predsednik Splošnega sodišča v medsebojnem soglasju s predsednikom Sodišča za uslužbence določita, na kakšen način uradniki in drugi uslužbenci Sodišča ali Splošnega sodišča opravljajo naloge za Sodišče za uslužbence, da bi tako zagotovili njegovo delovanje. Nekateri uradniki ali drugi uslužbenci so odgovorni sodnemu tajniku Sodišča za uslužbence, ki je podrejen predsedniku tega sodišča.
2. Sodišče za uslužbence imenuje sodnega tajnika in določi pravila, ki urejajo njegov položaj. Za sodnega tajnika tega sodišča se uporabljajo četrti odstavek člena 3 ter členi 10, 11 in 14 statuta Sodišča Evropske unije.

Člen 7

1. Postopek pred Sodiščem za uslužbence ureja naslov III statuta Sodišča Evropske unije, z izjemo členov 22 in 23 statuta. V poslovniku tega sodišča se po potrebi določijo nadaljnje in podrobnejše določbe glede postopka.
2. Ureditev vprašanja jezikov na Splošnem sodišču se uporablja tudi za Sodišče za uslužbence.
3. Pisni del postopka obsega vložitev tožbe in odgovora na tožbo, razen če Sodišče za uslužbence ne odloči, da je potrebna druga izmenjava pisnih vlog. Če je prišlo do druge izmenjave pisnih vlog, lahko Sodišče za uslužbence v soglasju s strankami odloči brez ustnega postopka.
4. Sodišče za uslužbence lahko v vseh fazah postopka od predložitve vloge preučuje možnosti za mirno rešitev spora in si lahko prizadeva omogočiti takšno rešitev.
5. Sodišče za uslužbence odloči o stroških. Ob upoštevanju posebnih določb poslovnika se, če sodišče tako odloči, plačilo stroškov naloži neuspešni stranki.

Člen 8

1. Če je vloga ali drug procesni dokument, naslovljen na Sodišče za uslužbence, pomotoma vložen pri sodnem tajniku Sodišča ali Splošnega Sodišča, ga ta nemudoma pošlje sodnemu tajniku Sodišča za uslužbence. Prav tako, če je vloga ali drug procesni dokument, naslovljen na Sodišče ali Splošno sodišče, pomotoma vložen pri sodnem tajniku Sodišča za uslužbence, ga ta nemudoma pošlje sodnemu tajniku Sodišča ali Splošnega sodišča.
2. Če Sodišče za uslužbence ugotovi, da ni pristojno za obravnavanje in odločanje o tožbi, za katero je pristojno Sodišče ali Splošno sodišče, jo odstopi Sodišču oz. Splošnemu sodišču. Prav tako, če Sodišče ali Splošno sodišče ugotovi, da je za tožbo pristojno Sodišče za uslužbence, jo odstopi Sodišču za uslužbence, to pa ne more odkloniti pristojnosti.
3. Če so Sodišču za uslužbence in Splošnemu sodišču predložene zadeve, kjer se postavlja enako vprašanje razlage ali odloča o veljavnosti istega akta, lahko Sodišče za uslužbence po zaslišanju strank postopek prekine, dokler Splošno sodišče ne izda sodbe.

Če so Sodišču za uslužbence in Splošnemu sodišču predložene zadeve, kjer je predmet enak, Sodišče za uslužbence odkloni pristojnost, da bi o teh zadevah lahko odločalo Splošno sodišče.

Člen 9

Pri Splošnem sodišču se lahko vloži pritožba v dveh mesecih po uradnem obvestilu o odločbi, proti kateri je pritožba vložena, proti končnim odločbam Sodišča za uslužbence in delnim odločbam tega sodišča o vsebinskih vprašanjih ali odločbam o procesnih vprašanjih glede nepristojnosti ali nedopustnosti.

Takšno pritožbo lahko vloži katera koli stranka, ki v celoti ali delno ni uspela s svojimi sklepnimi predlogi. Tisti, ki so se postopku pridružili, razen držav članic in institucij Unije, pa lahko vložijo takšno pritožbo le, če jih odločba Sodišča za uslužbence neposredno prizadeva.

Člen 10

1. Vsakdo, čigar vlogo za pridružitvev postopku je Sodišče za uslužbence zavrnilo, se lahko v dveh tednih po uradnem obvestilu o odločbi o zavrnitvi vloge pritoži na Splošno sodišče.
2. Stranke v postopku se lahko pritožijo na Splošno sodišče glede vseh odločb Sodišča za uslužbence, sprejetih na podlagi člena 278 ali člena 279 ali četrtega odstavka člena 299 Pogodbe o delovanju Evropske unije in člena 157 ali tretjega odstavka člena 164 Pogodbe ESAE, v dveh mesecih po uradnem obvestilu o njih.
3. O pritožbah iz odstavkov 1 in 2 tega člena lahko odloča predsednik Splošnega sodišča po skrajšanem postopku, ki po potrebi odstopa od nekaterih pravil iz te priloge in ki bo določen v poslovniku Splošnega sodišča.

Člen 11

1. Pritožba na Splošno sodišče je omejena na pravna vprašanja. Lahko se vloži zaradi nepristojnosti Sodišča za uslužbence, zaradi kršitve postopka pred tem sodiščem, ki škoduje interesom pritožnika, pa tudi zaradi kršitve zakonodaje Unije s strani Sodišča za uslužbence.
2. Pritožba, ki se nanaša samo na stroške in njihovo višino, ni dopustna.

Člen 12

1. Brez poseganja v člena 278 in 279 Pogodbe o delovanju Evropske unije in člena 157 Pogodbe ESAE pritožba na Splošno sodišče nima odločilnega učinka.
2. Če je pritožba vložena proti odločbi Sodišča za uslužbence, ima postopek pred Splošnim sodiščem pisni in ustni del. Splošno sodišče lahko v skladu s pogoji, določenimi v poslovniku, po zaslišanju strank odloči brez ustnega postopka.

Člen 13

1. Če je pritožba utemeljena, Splošno sodišče razveljavi odločbo Sodišča za uslužbence in samo odloči o zadevi. Zadevo vrne v razsojanje Sodišču za uslužbence, če o njej ni možno odločiti.
  2. Če je zadeva vrnjena Sodišču za uslužbence, je to sodišče glede pravnih vprašanj vezano na odločbo Splošnega sodišča.
-

PROTOKOL O DOLOČITVI SEDEŽEV INSTITUCIJ TER NEKATERIH ORGANOV, URADOV, AGENCIJ IN SLUŽB EVROPSKE UNIJE

PREDSTAVNIKI VLAD DRŽAV ČLANIC SO SE

OB UPOŠTEVANJU člena 341 Pogodbe o delovanju Evropske unije in člena 189 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo,

OB SKLICEVANJU IN POTRĐITVI sklepa z dne 8. aprila 1965, vendar brez poseganja v sklepe glede sedeža bodočih institucij, organov, uradov, agencij in služb,

DOGOVORILI o naslednjih določbah, ki so priložene Pogodbi o Evropski uniji, Pogodbi o delovanju Evropske unije in Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo:

Edini člen

- (a) Evropski parlament ima sedež v Strasbourgu, kjer poteka 12 mesečnih plenarnih zasedanj, vključno s proračunskim. Dodatna plenarna zasedanja potekajo v Bruslju. Odbori Evropskega parlamenta se sestajajo v Bruslju. Generalni sekretariat Evropskega parlamenta in njegove službe ostajajo v Luxembourggu.
  - (b) Svet ima sedež v Bruslju. V mesecu aprilu, juniju in oktobru se Svet sestaja v Luxembourggu.
  - (c) Komisija ima sedež v Bruslju. Službe, navedene v členih 7, 8 in 9 sklepa z dne 8. aprila 1965, imajo sedež v Luxembourggu.
  - (d) Sodišče Evropske unije ima sedež v Luxembourggu.
  - (e) Računsko sodišče ima sedež v Luxembourggu.
  - (f) Ekonomsko-socialni odbor ima sedež v Bruslju.
  - (g) Odbor regij ima sedež v Bruslju.
  - (h) Evropska investicijska banka ima sedež v Luxembourggu.
  - (i) Evropska centralna banka ima sedež v Frankfurtu.
  - (j) Evropski policijski urad (Europol) ima sedež v Haagu.
-

PROTOKOL O PRIVILEGIJAH IN IMUNITETAH EVROPSKE UNIJE

VISOKE POGODBENICE SO SE

OB UPOŠTEVANJU, da skladno s členom 343 Pogodbe o delovanju Evropske unije in členom 191 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo (ESAE), Evropska unija in ESAE na ozemljih držav članic uživata privilegije in imunitete, ki jih potrebujeta za opravljanje svojih nalog,

DOGOVORILE o naslednjih določbah, ki so priložene Pogodbi o Evropski uniji, Pogodbi o delovanju Evropske unije in Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo:

POGLAVJE I

Nepremičnine, sredstva, premoženje in poslovanje Evropske unije

Člen 1

Prostori in stavbe Unije so nedotakljivi. Ne smejo se preiskovati, zaseči, zapleniti ali razlastiti. Nepremičnine in premoženje Unije ne morejo biti predmet upravnega ali pravnega prisilnega ukrepa brez dovoljenja Sodišča.

Člen 2

Arhivi Unije so nedotakljivi.

Člen 3

Unija, njena sredstva, prihodki in drugo premoženje so oproščeni vseh neposrednih davkov.

Vlade držav članic vsakokrat, ko je mogoče, sprejmejo ustrezne ukrepe za odpustitev ali vračilo zneskov posrednih davkov ali davkov na promet, ki so vključeni v ceno nepremičnine ali premičnine, če Unija za svoje službene potrebe izvede večje nakupe, katerih cena vključuje tovrstne davke. Vendar pa uporaba teh ukrepov ne sme povzročiti izkrivljanja konkurence v Uniji.

Ne odobri se oprostitev za davke in dajatve, ki so le plačilo za zagotavljanje javnih storitev.

Člen 4

Unija je oproščena vseh carin, prepovedi in omejitev pri uvozu in izvozu za predmete, namenjene službeni uporabi; tako uvoženih predmetov se na ozemlju države, v katero so bili uvoženi, ne sme odplačno ali neodplačno odstopiti, razen pod pogoji, ki jih je odobrila vlada te države.

Unija je oproščena tudi vseh carin ter prepovedi in omejitev pri uvozu in izvozu za svoje publikacije.

POGLAVJE II

Sporazumevanje in prepustnice

Člen 5

(prejšnji člen 6)

Pri uradnem sporazumevanju in prenosu vseh svojih dokumentov uživajo institucije Unije na ozemlju vsake države članice tako obravnavanje, kakršno ta država daje diplomatskim predstavništvom.

Uradnega dopisovanja in drugega uradnega sporazumevanja institucij Unije se ne sme cenzurirati.

Člen 6

(prejšnji člen 7)

Članom in uslužbencem institucij Unije lahko predsedniki teh institucij izdajo prepustnice v obliki, ki jo bo določil Svet z navadno večino in ki jih organi držav članic priznajo kot veljavne potne dokumente. Te prepustnice se izdajo uradnikom in drugim uslužbencem pod pogoji, določenimi v kadrovskih predpisih za uradnike in pogojih za zaposlitev drugih uslužbencev Unije.

Komisija lahko sklepa sporazume, na podlagi katerih so te prepustnice priznane kot veljavni potni dokumenti na ozemlju tretjih držav.

POGLAVJE III

Člani Evropskega parlamenta

Člen 7

(prejšnji člen 8)

Prosto gibanje članov Evropskega parlamenta do kraja zasedanja Evropskega parlamenta ali nazaj se ne sme upravno ali kako drugače omejevati.

Člani Evropskega parlamenta uživajo pri carinskem in deviznem nadzoru:

- (a) enake olajšave, kot jih njihove vlade podeljujejo visokim uradnikom, ko potujejo v tujino zaradičasne uradne naloge;
- (b) enake olajšave, kot jih vlade drugih držav članic podeljujejo predstavnikom tujih vlad načasni uradni nalogi.

Člen 8

(prejšnji člen 9)

Zoper člana Evropskega parlamenta se ne sme začeti preiskava, ne sme biti priprt niti se zoper njega ne sme začeti sodni postopek zaradi mnenja ali glasu, ki ga je izrekel pri opravljanju svojih dolžnosti.

Člen 9

(prejšnji člen 10)

Med zasedanjem Evropskega parlamenta njeni člani uživajo:

- (a) na ozemlju svoje države imunitete, priznane članom parlamenta te države;
- (b) na ozemlju vseh drugih držav članic imuniteto pred kakršnim koli priporom in sodnim postopkom.

Za člane velja imuniteta tudi medtem, ko potujejo do kraja zasedanja Evropskega parlamenta in nazaj.

Kadar je član zaloten pri storitvi kaznivega dejanja, sklicevanje na imuniteto ni mogoče in Evropskemu parlamentu ne preprečuje uresničevanja pravice do odvzema imunitete svojemu članu.

POGLAVJE IV

Predstavniki držav članic, ki sodelujejo pri delu institucij Evropske unije

Člen 10

(prejšnji člen 11)

Predstavniki držav članic, ki sodelujejo pri delu institucij Unije, njihovi svetovalci in tehnični strokovnjaki pri opravljanju svojih nalog in medtem, ko potujejo do kraja zasedanja in nazaj, uživajo običajne privilegije, imunitete in olajšave.

Ta člen se uporablja tudi za člane svetovalnih organov Unije.

POGLAVJE V

Uradniki in drugi uslužbenci Evropske unije

Člen 11

(prejšnji člen 12)

Na ozemlju vsake države članice in ne glede na njihovo državljanstvo, uradniki in drugi uslužbenci Unije:

- (a) uživajo, ob upoštevanju določb pogodb, ki se nanašajo na odgovornost uradnikov in drugih uslužbencev do Unije, in ob upoštevanju pristojnosti Sodišča Evropske unije v sporih med Unijo in njenimi uradniki in drugimi uslužbenci, imuniteto pred sodnimi postopki za dejanja, storjena pri opravljanju uradnih dolžnosti, vključno z izgovorjenimi ali zapisanimi besedami. To imuniteto uživajo tudi po prenehanju funkcije;
- (b) zanje ter za njihove zakonce in vzdrževane družinske člane ne veljajo omejitve glede priseljevanja ali formalnosti glede registriranja tujcev;

- (c) uživajo enake olajšave, kot jih imajo običajno uradniki mednarodnih organizacij glede monetarnih ali deviznih predpisov;
- (d) imajo pravico, da brez carine uvozijo pohištvo in druge predmete za osebno uporabo, ko prvič prevzemajo dolžnost v zadevni državi, in jih potem ob prenehanju dolžnosti v tej državi brez carin ponovno izvozijo; v obeh primerih pod pogoji, ki jih vlada države, v kateri uresničujejo to pravico, šteje za potrebne;
- (e) imajo pravico uvoziti brez carine avtomobil za osebno uporabo, pridobljen v državi njihovega zadnjega prebivališča ali države njihovega državljanstva, pod pogoji, ki veljajo na domačem trgu te države, ter ga ponovno izvoziti brez carine, v obeh primerih pod pogoji, ki jih vlada države, v kateri uresničujejo to pravico, šteje za potrebne.

Člen 12

(prejšnji člen 13)

Uradniki in drugi uslužbenci Unije so dolžni plačevati davek v korist Unije od plač, mezd in prejemkov, ki jih prejemajo od Unije, v skladu s pogoji in postopki, ki jih določita Evropski parlament in Svet z uredbami po rednem zakonodajnem postopku in po posvetovanju z zadevnimi institucijami.

Oproščeni so nacionalnih davkov od plač, mezd in prejemkov, ki jih plačuje Unija.

Člen 13

(prejšnji člen 14)

Pri izvajanju davka od dohodka, od premoženja in od dediščin ter pri uporabi konvencij o izogibanju dvojnega obdavčevanja, sklenjenih med državami članicami Unije, se za uradnike in druge uslužbence Unije, ki imajo izključno zaradi opravljanja svojih dolžnosti v službi Unije prebivališče na ozemlju države članice, ki ni država njihovega davčnega domicila v času, ko nastopijo službo pri Uniji, šteje tako v državi njihovega dejanskega prebivališča kot v državi njihovega davčnega domicila, da so obdržali domicil v slednji državi, če je ta država članica Unije. Ta določba se uporablja tudi za zakonca, kolikor ta sam ne opravlja pridobitne dejavnosti in za vzdrževane otroke, za katere skrbijo osebe iz tega člena.

Premičnine oseb iz prejšnjega odstavka, ki so na ozemlju države bivanja, so v tej državi oproščene davka od dediščin; pri odmeri tega davka se ob upoštevanju pravic tretjih držav in ob morebitni uporabi določb mednarodnih konvencij o dvojnem obdavčevanju šteje, da so take premičnine na ozemlju države davčnega domicila.

Pri uporabi določb tega člena se ne upošteva domicil, pridobljen izključno zaradi opravljanja dolžnosti v službi drugih mednarodnih organizacij.

Člen 14

(prejšnji člen 15)

Evropski parlament in Svet z uredbami po rednem zakonodajnem postopku in po posvetovanju z zadevnimi institucijami določita sistem socialnovarnostnih dajatev za uradnike in druge uslužbence Unije.

Člen 15

(prejšnji člen 16)

Evropski parlament in Svet z uredbami po rednem zakonodajnem postopku in po posvetovanju z drugimi zadevnimi institucijami določita kategorije uradnikov in drugih uslužbencev Unije, za katere se v celoti ali delno uporabljajo določbe člena 11, drugega odstavka člena 12 in člena 13.

Vladam držav članic se redno sporočajo imena, službeni položaji in naslovi uradnikov in drugih uslužbencev, vključenih v take kategorije.

POGLAVJE VI

Privilegiji in imunitete predstavništva tretjih držav pri Evropski uniji

Člen 16

(prejšnji člen 17)

Država članica, na ozemlju katere ima Unija sedež, priznava predstavništvom tretjih držav, ki so akreditirane pri Uniji, običajne diplomatske imunitete.

POGLAVJE VII

Splošne določbe

Člen 17

(prejšnji člen 18)

Uradnikom in drugim uslužbencem Unije se priznajo privilegiji, imunitete in olajšave izključno v interesu Unije.

Vsaka institucija Unije mora uradniku ali drugemu uslužbencu odvzeti priznano imuniteto, kadar meni, da odvzem imunitete ni v nasprotju z interesi Unije.

Člen 18

(prejšnji člen 19)

Institucije Unije sodelujejo s pristojnimi organi zadevnih držav članic pri uporabi tega protokola.

Člen 19

(prejšnji člen 20)

Členi 11 do 14 in člen 17 se uporabljajo za predsednika Evropskega sveta.

Uporabljajo se tudi za člane Komisije.

Člen 20

(prejšnji člen 21)

Členi 11 do 14 in člen 17 se uporabljajo za sodnike, generalne pravobranilce, sodnega tajnika in pomožne poročevalce Sodišča Evropske unije, ne da bi to posegalo v določbe člena 3 Protokola o statutu Sodišča Evropske unije, ki se nanaša na imuniteto sodnikov in generalnih pravobranilcev pred sodnimi postopki.

Člen 21

(prejšnji člen 22)

Ta protokol se uporablja tudi za Evropsko investicijsko banko, za člane njenih organov, njene zaposlene in za predstavnike držav članic, ki sodelujejo pri njenem delu, ne da bi to posegalo v določbe protokola o statutu banke.

Poleg tega je Evropska investicijska banka oproščena vseh davkov in podobnih dajatev ob povečanju svojega kapitala ter raznih formalnosti, ki so s tem lahko povezane v državi, v kateri ima banka sedež. Ob njenem prenehanju delovanja ali likvidaciji prav tako ni nikakršnih dajatev. Dejavnosti banke in njenih organov, ki se izvajajo v skladu z njenim statutom, pa tudi niso predmet kakršnih koli prometnih davkov.

Člen 22

(prejšnji člen 23)

Ta protokol se uporablja tudi za Evropsko centralno banko, za člane njenih organov in zaposlene, brez poseganja v določbe Protokola o statutu Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke.

Poleg tega je Evropska centralna banka oproščena vseh davkov in podobnih dajatev ob povečanju svojega kapitala ter raznih formalnosti, ki so s tem lahko povezane v državi, v kateri ima banka sedež. Dejavnosti banke in njenih organov, ki se izvajajo v skladu s statutom Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke, niso predmet kakršnih koli prometnih davkov.

PROTOKOL O ČLENU 40.3.3 IRSKE USTAVE

VISOKE POGODBENICE SO SE

DOGOVORILE o naslednji določbi, priloženi Pogodbi o Evropski uniji, Pogodbi o delovanju Evropske unije in Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo:

Nobena določba Pogodb ali Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo ali pogodb ali aktov, ki te pogodbe spreminjajo ali dopolnjujejo, ne vpliva na uporabo člena 40.3.3 irske ustave na Irskem.

PROTOKOL O PREHODNI UREDITVI

VISOKE POGODBENICE SO SE

OB UPOŠTEVANJU, da je treba zaradi ureditve prehoda z institucionalnih določb Pogodb, veljavnih pred začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe, na določbe iz navedene pogodbe določiti prehodne določbe,

DOGOVORILE o naslednjih določbah, ki so priložene Pogodbi o Evropski uniji, Pogodbi o delovanju Evropske unije in Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo:

Člen 1

V tem protokolu pomeni izraz „Pogodbe“ Pogodbo o Evropski uniji, Pogodbo o delovanju Evropske unije in Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo.

NASLOV I

DOLOČBE O EVROPSKEM PARLAMENTU

Člen 2

1. Za preostanek obdobja parlamentarnega mandata 2009–2014 se od začetka veljavnosti tega člena in z odstopanjem od drugega odstavka člena 189 in člena 190(2) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti ter drugega odstavka člena 107 in člena 108(2) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo, ki sta veljali v času volitev v Evropski parlament junija 2009, ter z odstopanjem od števila sedežev, določenega v prvem pododstavku člena 14(2) Pogodbe o Evropski uniji, doda naslednjih 18 sedežev sedanjim 736 sedežem, tako da je začasno skupno število članov Evropskega parlamenta do konca parlamentarnega mandata 2009–2014 754:

Bolgarija	1	Nizozemska	1
Španija	4	Avstrija	2
Francija	2	Poljska	1
Italija	1	Slovenija	1
Latvija	1	Švedska	2
Malta	1	Združeno kraljestvo	1

2. Z odstopanjem od člena 14(3) Pogodbe o Evropski uniji zadevne države članice v skladu z zakonodajo zadevnih držav članic in pod pogojem, da so bile te osebe izvoljene z neposrednim splošnim glasovanjem, imenujejo osebe, ki bodo zapolnile dodatne sedeže iz odstavka 1:

(a) z ad hoc volitvami, s splošnim in neposrednim glasovanjem, v zadevni državi članici, v skladu z določbami, veljavnimi za volitve v Evropski parlament,

(b) na podlagi izida volitev v Evropski parlament od 4. do 7. junija 2009, ali

(c) na podlagi imenovanja potrebnega števila poslancev s strani nacionalnega parlamenta zadevne države članice, izmed članov tega nacionalnega parlamenta, v skladu s postopkom, ki ga določi vsaka od teh držav članic.

3. Evropski svet pred volitvami v Evropski parlament leta 2014 v skladu z drugim pododstavkom člena 14(2) Pogodbe o Evropski uniji pravočasno sprejme sklep o sestavi Evropskega parlamenta.

NASLOV II

DOLOČBE O KVALIFICIRANI VEČINI

Člen 3

1. V skladu s členom 16(4) Pogodbe o Evropski uniji začnejo določbe tega člena in določbe člena 238(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije glede določitve kvalificirane večine v Evropskem svetu in Svetu učinkovati 1. novembra 2014.

2. Med 1. novembrom 2014 in 31. marcem 2017 lahko pri sprejemanju odločitve s kvalificirano večino član Sveta zahteva, da se ta odločitev sprejme s kvalificirano večino, kakor je določena v odstavku 3. V tem primeru se uporabita odstavka 3 in 4.

3. Ne glede na drugi pododstavek člena 235(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije veljajo do 31. oktobra 2014 določbe, kakor so navedene v nadaljevanju.

Pri odločitvah Evropskega sveta in Sveta, za katere je potrebna kvalificirana večina se glasovi članov ponderirajo tako:

Belgija	12	Litva	7
Bolgarija	10	Luksemburg	4
Češka	12	Madžarska	12
Danska	7	Malta	3
Nemčija	29	Nizozemska	13
Estonija	4	Avstrija	10
Irska	7	Poljska	27
Grčija	12	Portugalska	12
Španija	27	Romunija	14
Francija	29	Slovenija	4
Hrvaška	7	Slovaška	7
Italija	29	Finska	7
Ciper	4	Švedska	10
Latvija	4	Združeno kraljestvo	29

Kadar Pogodbe določajo, da morajo biti odločitve sprejete na predlog Komisije, je za sprejetje potrebnih najmanj 260 glasov za, ki predstavljajo večino članov. V drugih primerih je za sprejetje odločitev potrebnih najmanj 260 glasov za, ki predstavljajo najmanj dve tretjini članov.

Član Evropskega sveta ali Sveta lahko zahteva, da se, kadar Evropski svet ali Svet sprejema akt s kvalificirano večino, preveri, ali države članice, ki tvorijo to kvalificirano večino, predstavljajo najmanj 62 % celotnega prebivalstva Unije. Če se izkaže, da ta pogoj ni izpolnjen, se akt ne sprejme.

4. Kadar vsi člani Sveta ne glasujejo, in sicer takrat, ko je predvidena kvalificirana večina, opredeljena v skladu s členom 238(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije, se do 31. oktobra 2014 opredeli kot isti delež ponderiranih glasov in isti delež števila članov Sveta ter po potrebi isti odstotek prebivalstva zadevnih držav članic, kakor je določeno v odstavku 3 tega člena.

NASLOV III

DOLOČBE O SESTAVAH SVETA*Člen 4*

Do začetka veljavnosti Sklepa o določitvi seznama iz prvega pododstavka člena 16(6) Pogodbe o Evropski uniji lahko Svet zaseda v sestavah, določenih v drugem in tretjem pododstavku navedenega odstavka, ter v drugih sestavah, katerih seznam se določi s sklepom Sveta za splošne zadeve, ki odloča z navadno večino.

NASLOV IV

DOLOČBE O KOMISIJI, VKLJUČNO Z VISOKIM PREDSTAVNIKOM UNIJE ZA ZUNANJE ZADEVE IN VARNOSTNO POLITIKO*Člen 5*

Člani Komisije, ki opravljajo funkcijo na dan začetka veljavnosti Lizbonske pogodbe, še naprej opravljajo to funkcijo do izteka svojega mandata. Vendar pa na dan imenovanja visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, mandat člana, ki ima isto državljanstvo kot visoki predstavnik, preneha.

NASLOV V

DOLOČBE O GENERALNEM SEKRETARJU SVETA, VISOKEM PREDSTAVNIKU ZA SKUPNO ZUNANJO IN VARNOSTNO POLITIKO TER O NAMESTNIKU GENERALNEGA SEKRETARJA SVETA*Člen 6*

Mandata generalnega sekretarja Sveta, visokega predstavnika za skupno zunanjo in varnostno politiko, in namestnika generalnega sekretarja Sveta prenehata na dan začetka veljavnosti Lizbonske pogodbe. Svet imenuje generalnega sekretarja v skladu s členom 240(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije.

NASLOV VI

DOLOČBE O POSVETOVALNIH ORGANIH

Člen 7

Do začetka veljavnosti sklepa iz člena 301 Pogodbe o delovanju Evropske unije je razdelitev števila članov Ekonomsko-socialnega odbora naslednja:

Belgija	12	Litva	9
Bolgarija	12	Luksemburg	6
Češka	12	Madžarska	12
Danska	9	Malta	5
Nemčija	24	Nizozemska	12
Estonija	7	Avstrija	12
Irska	9	Poljska	21
Grčija	12	Portugalska	12
Španija	21	Romunija	15
Francija	24	Slovenija	7
Hrvaška	9	Slovaška	9
Italija	24	Finska	9
Ciper	6	Švedska	12
Latvija	7	Združeno kraljestvo	24

Člen 8

Do začetka veljavnosti sklepa iz člena 305 Pogodbe o delovanju Evropske unije je razdelitev števila članov Odbora regij naslednja:

Belgija	12	Litva	9
Bolgarija	12	Luksemburg	6
Češka	12	Madžarska	12
Danska	9	Malta	5
Nemčija	24	Nizozemska	12
Estonija	7	Avstrija	12
Irska	9	Poljska	21
Grčija	12	Portugalska	12
Španija	21	Romunija	15
Francija	24	Slovenija	7
Hrvaška	9	Slovaška	9
Italija	24	Finska	9
Ciper	6	Švedska	12
Latvija	7	Združeno kraljestvo	24

NASLOV VII

PREHODNE DOLOČBE O AKTIH, SPREJETIH NA PODLAGI NASLOVOV V IN VI POGODBE O EVROPSKI UNIJI PRED ZAČETKOM VELJAVNOSTI LIZBONSKE POGODBE*Člen 9*

Akti institucij, organov, uradov in agencij Unije, sprejeti na podlagi Pogodbe o Evropski uniji pred začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe, ohranijo pravni učinek, dokler se ne razveljavijo, razglasijo za nične ali spremenijo zaradi izvajanja Pogodb. Isto velja za sporazume, sklenjene med državami članicami na podlagi Pogodbe o Evropski uniji.

Člen 10

1. Kot prehodni ukrep so pristojnosti institucij v zvezi z akti Unije na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah, sprejetimi pred začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe, na dan začetka veljavnosti navedene pogodbe naslednje: pristojnosti Komisije na podlagi člena 258 Pogodbe o delovanju Evropske unije se ne uporabljajo in pristojnosti Sodišča Evropske unije na podlagi naslova VI Pogodbe o Evropski uniji pred začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe ostanejo nespremenjene, tudi če so bile priznane na podlagi člena 35(2) navedene Pogodbe o Evropski uniji.

2. Za spremembe aktov iz odstavka 1 so glede teh aktov in za države članice, za katere se bodo ti spremenjeni akti uporabljali, pristojnosti institucij iz istega odstavka določene v Pogodbah.

3. Prehodni ukrep iz odstavka 1 v vsakem primeru preneha učinkovati pet let po začetku veljavnosti Lizbonske pogodbe.

4. Združeno kraljestvo lahko najpozneje šest mesecev pred iztekom prehodnega obdobja iz odstavka 3 uradno obvesti Svet, da v zvezi z akti iz odstavka 1 ne priznava pristojnosti institucij iz odstavka 1, kakor so določene v Pogodbah. Če Združeno kraljestvo pošlje takšno uradno obvestilo, se vsi akti iz odstavka 1 zanj prenehajo uporabljati z iztekom prehodnega obdobja iz odstavka 3. Ta pododstavek se ne uporablja v zvezi s spremenjenimi akti, ki se uporabljajo za Združeno kraljestvo, kakor je navedeno v odstavku 2.

Svet s kvalificirano večino na predlog Komisije določi iz tega izhajajočo potrebno in prehodno ureditev. Združeno kraljestvo ne sodeluje pri sprejemanju tega sklepa. Kvalificirana večina v Svetu se določi v skladu s členom 238(3)(a) Pogodbe o delovanju Evropske unije.

Svet lahko s kvalificirano večino na predlog Komisije sprejme tudi sklep, s katerim določi, da Združeno kraljestvo nosi morebitne neposredne finančne posledice, ki bi nujno in neizogibno nastale zaradi prenehanja njegovega sodelovanja pri teh aktih.

5. Združeno kraljestvo lahko kadar koli pozneje uradno obvesti Svet, da želi sodelovati pri aktih, ki so se zanj prenehali uporabljati v skladu s prvim pododstavkom odstavka 4. V tem primeru se uporabijo ustrezne določbe Protokola o schengenskem pravnem redu, vključenem v okvir Evropske unije, oziroma določbe Protokola o stališču Združenega kraljestva in Irske glede območja svobode, varnosti in pravice. Pristojnosti institucij glede teh aktov so pristojnosti, kot so določene v Pogodbah. Če institucije Unije in Združeno kraljestvo ukrepajo na podlagi ustreznega protokola, si prizadevajo, da v kar največji možni meri ponovno vzpostavijo sodelovanje Združenega kraljestva v pravnem redu Unije v zvezi z območjem svobode, varnosti in pravice, ne da bi pri tem resno ogrozile delovanje različnih delov tega reda v praksi in ob spoštovanju njihove povezanosti.
